

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg

Jaargang 4, nummer 2 13 september 1983

Werkgelegenheid in BMC in gevaar

Medische fakulteit moet 4,3 miljoen inleveren

Naar alle waarschijnlijkheid zal de medische fakulteit de komende jaren 4,3 miljoen gulden minder krijgen voor de thans bestaande taken. Het onderwijs hoeft daaraan niets bij te dragen, omdat de fakulteit, net als tot nu toe het geval was, 150 eerstejaars mag opnemen. De korting treft vooral het onderzoek, dat 2,6 miljoen moet inleveren, terwijl voor de patiëntenzorg 1,7 miljoen minder beschikbaar komt. De bezuiniging begint in 1984 te lopen en in 1987 moet het eindbedrag gehaald worden. Het gevolg van de operatie is vrijwel zeker, dat een aantal arbeidsplaatsen in het facultair onderzoek verloren zal gaan. Om hoeveel plaatsen het gaat is op dit ogenblik nog moeilijk te overzien.

Zoals verwacht werd heeft minister Deetman vorige week woensdag aangegeven hoe hij de TVC-aanslag van 100 miljoen gulden voor de medische fakulteiten en de daaraan verbonden academische ziekenhuizen wil verdelen, nadat het medisch deelopverleg er niet in geslaagd was zelf zo'n verdeling te maken. De minister schrijft dat hij daarover teleurgesteld is en dat hij zich afvraagt of het medisch cluster de TVC-operatie wel voldoende serieus heeft genomen.

In zijn brief laat de minister nog een allerlaatste mogelijkheid open voor de fakulteiten om met een unaniem alternatief te komen, dat dezelfde besparingen oplevert. Daarover zou dan op zeer korte termijn overlegd kunnen worden. Maar tijdens overleg tussen de betrokken instellingen, vorige week vrijdag in Utrecht, is gebleken dat de kans op een dergelijk alternatief uitgesloten moet worden geacht. De instellingen zullen wel de komende weken gaan werken aan het opstellen van interne sterkte/zwakte-analyses van hun onderzoeksgroepen en ziekenhuisafdelingen, die zij in oktober willen samensmeden tot één nationaal plan. De minister wil (met de Taakverdelingswet als stok achter de deur) vóór 30 november zo'n plan op tafel hebben waarin tot op vakgroep- en afdelingsniveau wordt aangegeven hoe de afzonderlijke instellingen de bezuinigingen denken te realiseren. De prioriteiten en posterioriteiten die aldus door de instellingen zijn vastgelegd, zullen door de minister met behulp van ex-

terne beoordelaars worden getoetst aan vragen als: heeft er voldoende verschuiving plaatsgevonden van de klinische naar de extramurale accenten bij de VU en de RL? en: is bij de maatregelen voldoende rekening gehouden met de adviezen van de RAWB? Tenslotte wil Deetman op 15 januari zijn gecorrigeerde plan aan de betrokkenen aanbieden en hoopt hij op 1 februari 1984 zijn definitieve plan klaar te hebben. De minister blijft bij zijn voorname om de jaarlijkse instroom bij medicijnen terug te brengen van 1.980 studenten naar 1.485. Opvallend is dat de Vrije Universiteit, die bij eerdere voornemens van de minister niet terug hoefde, voortaan geen 260, maar 210 studenten mag toelaten. Van alle instellingen krijgt de VU trouwens de zwaarste klap te verwerken: 11,1 miljoen minder voor de medische fakulteit en nog eens 8,5 miljoen minder voor het academisch ziekenhuis. Bijna even groot is de aanslag die Utrecht te verwerken krijgt: 10,9 miljoen voor de fakulteit en 4,1 miljoen voor het ziekenhuis. Ziekenhuis Maastricht zal als

gevolg van de vergroting van de fakulteitszaak in de extramurale zorg 2 miljoen gulden minder aan rijksbijdrage ontvangen.

Binnen de medische fakulteit is behalve over het onderzoek enige opschudding ontstaan over de korting van 1,7 miljoen op de patiëntenzorgtaak van de fakulteit. De korting wordt duidelijk in strijd geacht met de afspraken die in juli zijn gemaakt tijdens een conclaaf in Epen tussen het ziekenhuis, de fakulteit en het ministerie.

Tegenover de aanslag van 4,3 miljoen die de medische fakulteit de komende jaren te verwerken krijgt, staat een nog onbekend bedrag dat bestemd is voor de versterking van de aandacht voor de eerste lijn. De minister heeft daar tien miljoen voor uitgetrokken, welk bedrag in de eerste en allerbelangrijkste plaats bestemd zal zijn voor de VU en de RL. Dat wordt in de brief nog eens duidelijk gesteld, omdat eerder in het medisch deelopverleg door de andere fakulteiten daar een claim op was gelegd. Het bedrag, dat de RL uit die pot kan verwachten, zal echter slechts zeer ten dele kunnen worden besteed aan het scheppen van nieuwe arbeidsplaatsen, omdat het leeuwedeel op zal gaan aan investeringen, bijvoorbeeld voor het aankopen van huisartsenpraktijken.

Jacques Herraets

RAWB stelt prioriteiten voor in medisch onderzoek

Meer aandacht voor leven, minder voor dood

Het geneeskundig onderzoek in Nederland zou zich meer moeten bezighouden met het verbeteren van de kwaliteit van het leven en minder met de grote sterfteoorzaken. Aan de bestrijding van kanker en hart- en vaatziekten is in de loop der jaren veel geld uitgegeven zonder dat het onderzoekspeel steeg, terwijl het onderzoek naar chronische aandoeningen van vooral luchtwegen en gewrichten, die een grote 'ziektelast met zich meebrengen', best wat uitgebreid mag worden. Dit schrijft de Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid in een vrijdag gepresenteerd advies „Prioriteiten in het gezondheidsonderzoek”. Dit advies gaat waarschijnlijk een belangrijke rol spelen in de taakverdeling bij de geneeskundefakulteiten.

Eerder had de Raad al een lijstje gemaakt van de sterkste universitaire onderzoeksgroepen, op grond waarvan Rotterdam, Nijmegen en Leiden als sterkste en de Vrije Universiteit en de Rijksuniversiteit Limburg als zwakste fakulteiten naar voren kwamen. Ditmaal werd het gehele volksgezondheidsbeleid onder de loupe genomen, uitgesplitst in groepen van aandoeningen. Direkte konklusies over de afzonderlijke fakulteiten en vooral hun zwakste vakgroepen heeft de Raad daar niet uit getrokken. Wel zijn er een paar aanbevelingen voor 'zwaartepunten'. De luchtwegen zouden vooral in Groningen en Utrecht bestudeerd kunnen worden, de nieren en urinewegen in Nijmegen en Leiden, tropische ziekten aan de Universiteit van Amsterdam. Het onderzoek naar hart-

en vaatziekten is sterk in Rotterdam, Limburg en aan de Universiteit van Amsterdam. De Vrije Universiteit, eerder door de Raad vergeefs voor sluiting voorgedragen, wordt hier niet één keer genoemd. De overige aanbevelingen zijn meer algemeen. Negenhonderd miljoen gulden geeft Nederland per jaar aan gezondheidsonderzoek, ofwel een zevende deel van de totale onderzoeksinspanningen ongeveer een kwart van de universitaire. Van dit onderzoek is zeventig procent (in projektaantallen) patiëntgebonden. Uiterekend dit gedeelte is van zorgwekkende kwaliteit, volgens de RAWB vooral omdat de samenwerking tussen medische fakulteiten en academische ziekenhuizen te wensen overlaat. Die samenwerking moet fundamenteel veranderen, bijvoorbeeld door te differentiëren

Luik

Luik, Aken, Maastricht, de veelgeroemde stedendriehoek. Onderling gescheiden door dertig kilometer autosnelweg en onderling verbonden door het zware lot van drie academische ziekenhuizen. Ieder daarvan heeft zijn eigen geschiedenis vol ellende. Maastricht nog het minst, dat wil zeggen tot nu toe. Over Aken praten we bij een andere gelegenheid, deze keer hebben we het over Luik, waar de bouw van het academisch ziekenhuis ook op een lijdensweg is uitgedraaid. Verder een kennismaking met de universiteit waarmee de RL maar niet tot samenwerking kan komen, ook al heeft Luik alles in huis wat Maastricht ook heeft en graag zou willen hebben, tot Sociale Gezondheidskunde toe.

Verder in dit nummer onder meer de voorstellen van de Academische Raad voor de scheiding van onderwijs en onderzoek, de opening van het academisch jaar en een kennismaking met vier van de 560 zojuist gearriveerde nieuwe studenten.

Leo Vroman naar Maastricht voor Liberal Arts?

De dichter/onderzoeker Leo Vroman, die sinds jaar en dag in de Verenigde Staten werkt, staat hoog genoteerd voor een beperkte benoeming aan de Rijksuniversiteit Limburg. Vroman zou voor ééntiende van zijn werktijd worden aangetrokken als bijzonder hoogleeraar, in welke functie hij zich zou moeten bezighouden met het ontwerpen van een studierichting Liberal Arts naar Amerikaans model.

Als mogelijke sponsor van de leerstoel wordt de Stichting Wetenschappelijk Onderwijs Limburg genoemd, die ook al de zogenaamde Tans-leerstoel heeft ingesteld.

Lin Tabak/UP

Brieven

Affiniteit
Met Onderwijs

Beste Ton,

Met enige schroom wil ik jou, als kersverse voorzitter van de Onderwijs Commissie, het volgende probleem voorleggen.

Vandaag, 1 september 1983, heb ik voor de laatste keer het jaarlijkse verslag over blok 2.6 MF 'De oudere mens' afgesloten. Vorige week pas ontving ik de laatste evaluatiegegevens, twee maanden nadat het blok werd beëindigd. Bezuinigingen vormen ook hier het sleutelwoord, maar daar wilde ik het nu niet over hebben. Veel ingrijpender vind ik het dat men mij nu mijn onderwijsidentiteit heeft ontnomen. Na vier jaar gewoon lidmaat van de plannings-

groep, en na drie jaar blokcoördinator te zijn geweest, dwingt men mij nu daar mee op te houden. En dat terwijl het bevorderen van de gerontologie (de wetenschap over de veelheid aan processen die zich tijdens de veroudering voltrekken) expliciet in mijn vergeelde aanstellingsbrief vermeld staat. Waarschijnlijk ben ik daarmee één van de zeer weinigen op dit gebied, die aan deze instelling werkzaam zijn. Dringende verzoeken aan het Bureau Onderwijs, met een welhaast vanzelfsprekend beroep op de affiniteit tot het onderwerp, welke unaniem werden ondersteund door het gehele JOC II-overleg, baatten niet. Rollen en functies blijken louter organisatorische en administratieve eenheden, en iedere medewerker is gelijk, en overal inzetbaar. Bij hoge uitzondering, echter, mag ik nog één jaar in de planningsgroep blijven zitten; dit geeft dan enig respijt om over mijn onderwijsinspanningen voor de komende jaren na te denken.

Aangezien het dus niet uitmaakt aan

wel brok hapklaar onderwijs ik mijn krachten wijd, besluit ik alle blokken in een hoge hoed te werpen, en het lot mijn keuze te laten beslissen. Wat is immers objectiever? Het vierdejaars blok 'Kniegewricht en andere scharnierpunten' blijkt de uitverkorene. Ondanks vierenzeventig mededingers voor één plaats krijg ik voor drie jaar een zetel aangeboden, ten slotte ben ik gamma-wetenschapper, en ook hier inhoudsdeskundig, want zelf bezit ik er óók minstens twee. Omdat mijn inhoudelijke bijdrage toch wat beperkt blijft naast die van de anatoom en de heilkundige – de psychosociale meniscusliteratuur is vrij gering van omvang – mag ik als troost het noodlijdende PMO verzorgen. Dankzij de goede contacten van de heilkundige in de voetbalwereld lukt het mij een bekende speler voor een demonstratie te kontrakteren.

Reeds bij zijn aankomst op de luchthaven Beek kent het enthousiasme van de studenten zijn weerga niet. Na een jubeltocht via de binnenstad

naar sporthal 'De Heeg', die al weken van tevoren was uitverkocht waardoor de kosten van het blokboek aanzienlijk gedrukt werden, kan het aanschouwelijk onderwijs over 's mans meniscus niet meer mislukken. En na die van de professoren volgt er ter afsluiting nog een demonstratie doelschieten. Wanneer de ovaties wat zijn geluwd, krijg ik nog juist de gelegenheid om te beginnen uit te leggen dat de overweldigende blijken van medeleven uit den lande rond de gevaarlijke operatie, die gelukkig voorspoedig verliep, in de psychosociale literatuur worden begrepen onder de noemer 'Social Support'. Maar helaas, de zaal stroomt reeds onstuimig leeg.

De positieve evaluatie van dit PMO, na afloop van het blok (waardering 5.0, s.d. 0.0), noopt de Onderwijs Commissie mij aan te stellen als facultair PMO-koördinator, een organisatorische functie die toch al langer vakant was. Maar wanneer ik dan eenmaal op die post zit, beste

Ton, welke mijn voorgeschreven onderwijsinspanning méér dan dekken hetgeen mijn onderzoeksgerechtigde collega's in de capaciteitsgroep zeer pleziert, denk ik waarschijnlijk toch nog wel eens terug aan die nu bijna afgesloten periode, waarin ik nog meende door inhoudelijke bijdragen over een fascinerende materie een zeker begrip van een onderbelicht kennisgebied te kunnen bewerkstelligen.

Met vriendelijke groeten,
Paul Falger,
Capaciteitsgroep
Medische Psychologie

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröder (penningmeester),
Jacques Heijen
(buitenuiversitair lid),
Evelyn de Leeuw
(redactiefagevaardigde)

Redactie

Walter van Bree, Ton
Hameleers, Jacques Herraets
(eindredacteur), Richard
Janssen, Evelyn de Leeuw,
Appie Luermans, Jan Meijers,
Maurice van der Sangen.
Redactie-assistente:
Edith Goppel
Koördinator Voorlichting:
Sjonk Ritmeester
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: Pascal Oost

Druk: Limburgs Dagblad,
Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve
Paarltes): Yvonne Stevens,
toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paarltes opgeven bij de
redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire
gemeenschap ontvangen het blad
gratis. Afgestudeerden en
andere belangstellenden kunnen
zich abonneren voor f 25,- per
jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het
landelijke
samenwerkingsverband
Universitaire Pers, samen met
Ad Valvas (Vrije Universiteit),
Delta (Delft), THB (Tilburg),
TH-berichten (Eindhoven),
THT-nieuws (Twente),
KU-nieuws (Nijmegen),
Universiteitsblad (Utrecht),
Universiteitskrant (Groningen)
en Wagening Hogeschoolblad
(Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert
Bakker, Lin Tabak.

Interne vacatures

Onderzoeksassistent(e) (0,5)

Bij de capaciteitsgroep Gezondheidsvoorlichting en -Opvoeding komt per 1 oktober 1983 vacant een tijdelijke functie (tot 1 januari 1985) van onderzoeksassistent(e) met een 0,5 werktijdfactor, ten behoeve van een onderzoek naar opvattingen, belevingen en gedrag inzake gezondheid.

Taak:

- literatuuronderzoek
- computerverwerking
- assistentie bij analyse-werkzaamheden

Functie-eisen:

- H.A.V.O./V.W.O.
- kennis van en ervaring met statistische info-verwerking

Salaris:

afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring: schaal 45/57.

Inlichtingen:

kunnen worden ingewonnen bij R. Halfens, tst. 176.

Schriftelijke sollicitaties onder duidelijke vermelding van het vacaturenummer 162 op brief én enveloppe binnen 10 dagen te richten aan de dienst Personele Zaken.

Paarltes

Gratis af te halen: 2 oranje fauteuils, Walburg 35 Maastricht, tel. 043-624111.

Maastricht, Daalhof-Noord. Te k.: woonh. m. gar., aangelegde tuin en berging, bj. '80. Ind.: woonk. 5½x7 m., gr. keuken, hal, w.c., 3 slpk., gr. badk. m. w.c. en vlieztrap n. zolder. Pr. n.o.t.k. Tel. na 6 u. 043-73306.

Te huur voor kortere of langere tijd: mijn vakantiebungalow in Z.-Limburg (De Kuip te Meerssen), geheel vrij gelegen in prachtige omgeving, voorzien van alle comfort. Zeer geschikt voor specialiserend echtpaar. Inlichtingen 01711-11577 liefst na 19 uur.

Française met veel leservaring geeft conversatielessen Frans. Privé of kleine groepen. Ook voor vertaalwerk Nederlands-Frans. Inlichtingen 09-321171313 of tst. 319.

Redactie-assistent(e)

In verband met zwangerschapsverlof van de redactie-assistente wordt voor het secretariaat van de redactie van de Observant gezocht naar een tijdelijk medewerk(st)er voor de periode van 1 oktober 1983 tot uiterlijk 1 maart 1984.

Taak:

- ksecretariële werkzaamheden ten behoeve van redactie en bestuur
- administratief/organisatorische ondersteuning bij de twee-weekelijkse uitgave van de universiteitskrant.

De werkzaamheden bestaan o.m. uit: typen, kopiëren, correspondentie, agenda-beheer, notuleren van vergaderingen, budget-bewaking, documentatie en archivering, bijhouden bestanden van externe/interne abonnees en redactionele bijdragen aan het blad, zoals verzorgen van de mededelingen, inventarisatie van relevante informatie bijvoorbeeld met betrekking tot de culturele agenda enz.

Functie-eisen:

H.A.V.O./V.W.O.
Zeer goede beheersing van de Nederlandse taal, goede contactuele eigenschappen, ruime administratieve/organisatorische ervaring en belangstelling voor redactioneel werk.
Bereidheid om op variërende tijden te werken.

Salaris:

afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring: schaal 32/45.

Inlichtingen:

kunnen worden ingewonnen bij J. Herraets, eindredacteur, tst. 319.

Schriftelijke sollicitaties onder duidelijke vermelding van het vacaturenummer 161 op brief en enveloppe binnen 10 dagen te richten aan de dienst Personele Zaken.

OBSERVANT

Observant is een blad van en voor de universitaire gemeenschap. Dat betekent onder andere dat de redactie gevormd wordt door studenten en medewerkers, ondersteund door een kleine professionele kern (een eindredacteur en een redactie-assistente).

Door het vertrek van enkele leden uit de redactie hebben wij dringend behoefte aan nieuwe

redactieleden

Zowel studenten als medewerkers zijn welkom. Ervaring in redactioneel werk is niet vereist. Van kandidaten wordt wel gevraagd dat ze over een vlotte pen beschikken, intensieve belangstelling hebben voor het leven binnen en buiten de universiteit en regelmatig tijd willen besteden aan medewerking aan het blad.

Studenten kunnen rekenen op een redelijke vergoeding voor hun bijdragen.

Inlichtingen zijn verkrijgbaar bij de zittende redactieleden of op het redactiebuero, hoofdbouww kamer 304, tel. 043-888319.

leenarts
medibanda b.v.

lid "Orthobanda"

wycker brugstraat 12 - 6221 EC maastricht - telefoon 043 - 10349

- Detailhandel en groothandel in medische instrumenten en apparatuur.
- Ruime sortering in showroom.
- Speciale tarieven voor studenten.

'N PAAR STELLINGEN VAN DE MEEST
GEPROMOVEERDE DRUKKER

Krips Repro – drukker van de meeste proefschriften in Nederland – stelde een aardig stellingenboekje samen. U ontvangt het als u uw dissertatie in productie geeft bij Krips Repro. Bel voor informatie met de afdeling Dissertaties.

**krips
repro
meppel**

Kaapweg 6, 7944 HV Meppel
Postbus 106, 7940 AC Meppel
telefoon 05220-53731

Topfiguren uit Academische Raad pleiten voor flexibele studies

'Koppel onderzoek los van het onderwijs'

Een drietal topfiguren uit de academische Raad meent dat de tijd rijp is voor experimenten met aparte universitaire 'scholen' waar studenten door henzelf naar interesse en capaciteiten samengestelde onderwijspakketten volgen. De huidige opbouw in studierichtingen met een programmering van bovenaf door de faculteiten zou moeten verdwijnen om de studenten zoveel mogelijk aan hun trekken te laten komen. De 'scholen' zouden los moeten staan van het wetenschappelijk onderzoek dat in 'instituten' wordt ondergebracht. Zo zou het onderwijs in de eerste fase doelmatiger worden, het beter aansluiten op de arbeidsmarkt en het schrikbarende aantal uitvallers onder de studenten kunnen worden verminderd.

De drie topfiguren zijn prof. dr. G. Breninkmeijer, voorzitter van de raad, prof. dr. S. Wieggersma, voorzitter van de onderwijscommissie, en prof. dr. L. Vlijm, voorzitter van de onderzoekcommissie. Zij vinden de nog maar sinds een jaar ingevoerde eerste fase-opleiding te kostbaar. Het gevaar dreigt dat de tweede fase-opleiding voor hooggekwalificeerde functies als het onderzoekerschap uit bezuinigingsoverwegingen moet worden geschrapt, zeggen zij. De verstrengeling van onderwijs- en onderzoektaken is er met name de oorzaak van dat de kosten per eerste fasestudent nauwelijks kunnen worden beheerst. In de nieuwe opzet die het drietal

biedt worden onderwijs en onderzoek dan ook ontkoppeld. De aparte 'scholen' zouden bijv. elk een groot wetenschapsgebied kunnen bestrijken (alfa, bèta, gamma). Studenten van een 'school' stellen hun eigen, in moeilijkheidsgraad variërende pakket van 'onderwijseenheden' vast per drie of zes maanden. De eerste twee jaren is de keuzevrijheid tamelijk ruim. Studenten kunnen dan desgewenst stoppen en met een 'basisdiploma' als bewijs vertrekken, tenminste als zij een minimum aantal studiepunten hebben behaald. De kandidaatsbul wordt afgeschaft.

De laatste twee jaar wordt de studie gericht op één of enkel wetenschapsgebied. Daarin is ruimte voor programma's speciaal samengesteld met het oog op latere wetenschapsbeoefening of professionele beroepsuitoefening, terwijl zij ook als afsluiting van de vier eerst fase-jaren kunnen dienen.

Geen massacolleges

Voor massacolleges is in de regel in de nieuwe opzet geen plaats. Gedacht wordt aan onderwijs in groepen van 20 of 30 studenten, zodat een intensieve interactie tussen docent en studenten mogelijk is. Volgens de opstellers van het plan is bovendien een goed ontwikkelde studieadviesering noodzakelijk opdat de studenten een zo scherp mogelijke keuze doen.

Begaafde studenten kunnen van het begin af aan een zwaar programma kiezen en zich zo relatief snel ontplooiën. Iedereen die voldoende punten haalt, krijgt een doctoraal

diploma. Dit hoeft niet te betekenen dat een student automatisch kan solliciteren naar een plaats op een tweedefase-opleiding. Denkbaar is dat daarvoor zwaardere voorwaarden worden gesteld.

De tweede fase-opleiding wordt door de auteurs van het plan allereerst gezien als een doctoraatsopleiding: voortgezette studie, eigen onderzoek en een proefschrift. In enkele gevallen kan de opleiding ook gericht zijn op scholing in geavanceerde praktijkkennis en -vaardigheden, bijv. accountancy. De onderzoekersopleiding zou vier jaar moeten duren, omdat een kortere periode niet acceptabel zal zijn voor het bereiken van een voldoende hoog niveau. De onderzoekersopleiding zal, aldus de drie auteurs, thuishoren in de 'instituten'.

In de jaren zestig en een aanzienlijk deel van de jaren zeventig was het mogelijk een baan te vinden die bij de studiekeuze aansloot. Daarna werd de situatie snel slechter en nu komt men in alle studierichtingen werkloze academici tegen. Daarom wil het hooggeleerde drietal een flexibeler opzet met veel keuzemogelijkheden. Zij wijzen er ook op dat de ontwikkeling van het tertiair onderwijs naar een 'hoger onderwijs voor velen' totnu toe niet wordt weerspiegeld in de opzet van het wetenschappelijk onderwijs, de veel grotere spreiding naar capaciteiten, interesses, motivaties en studiedoelstellingen bij de nu aankomende studentengeneraties vergeleken met vroeger moet een 'vertaling' vinden, zeggen zij.

Zij vinden dat hun ideeën voorlopig niet voor specifieke beroepsoplei-

dingen zoals die in de medische hoek voorkomen moeten gelden.

Geen harnas

Volgens prof. Vlijm is het drietal ervan overtuigd dat hun 'model' niet als een harnas of corset om elke discipline zou moeten worden gelegd. „Men moet maar eens zien wat men ermee kan doen”, zegt hij. Geleidelijkheid geeft meer kans op succes luidt zijn opvatting.

„Algehele snelle invoering van het plan zou een flop opleveren. Er zal binnenshuis een barbaarse opstand ontstaan van mensen die de schering en inslag van onderwijs en onderzoek koste wat kost bij elkaar proberen te houden en dan dit plan onmiddellijk van tafel vege. Verder zullen niet alle faculteiten er zomaar aan kunnen. Nee, wij vinden: laat wie wil maar eens wat experimenteren om op die manier het vastroesten van het hele systeem tegen te gaan en het Academisch Statuut met al die studierichtingen op de helling te krijgen.”

De drie hoogleraren voelden de afgelopen periode de vraag bij zich opwellen of de Academische Raad niet eens zou moeten gaan nadenken hoe het verder moest na de forse klap van f 258 miljoen bezuinigen, waarmee het misschien toch niet afgelopen is. „Dat was een stimulant”, aldus Vlijm. „We hebben toen besloten in afwijking van de normale procedures van de AR het met zijn drieën te doen. We misten zo de hele romslopp.”

Goede moment

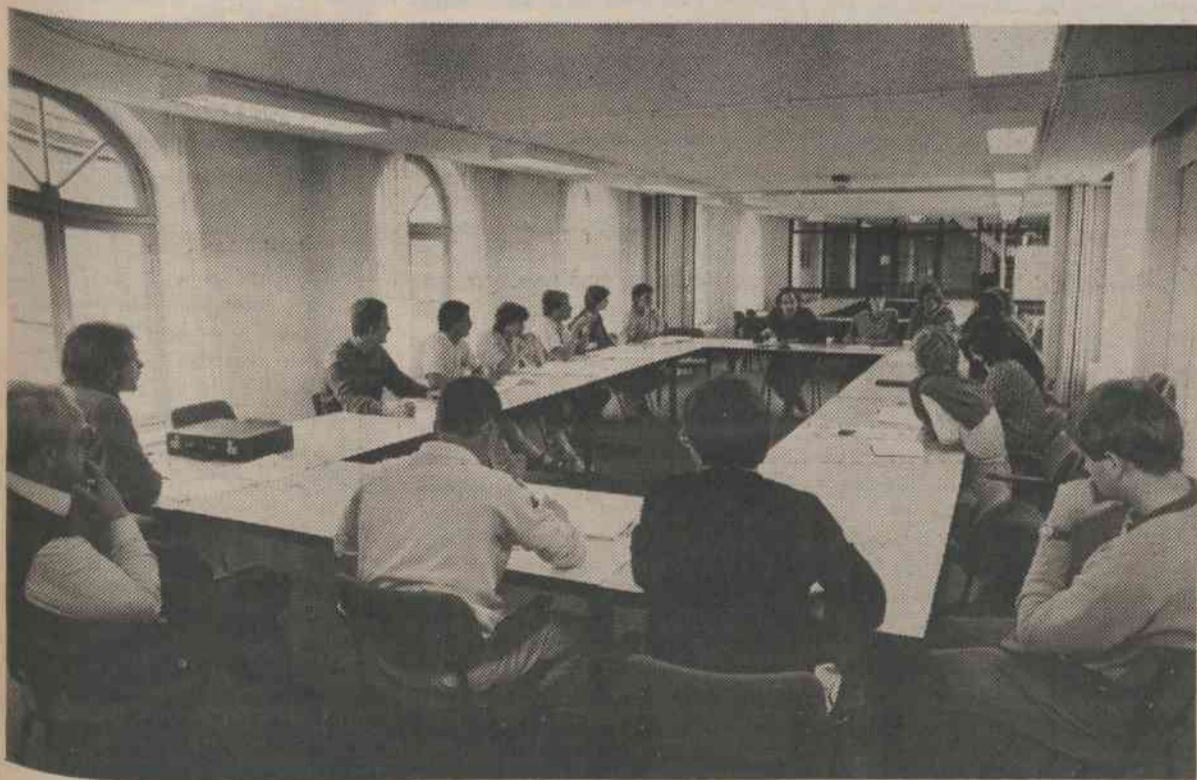
Of het 't goede moment is om de nota te lanceren? „Ik neig tot een ja. In verschillende faculteiten zijn eigenlijk al dingen op gang in dezelfde richting als in de nota wordt geschetst. Ik wijs bijvoorbeeld op de Utrechtse universiteitsbestuurders die zich voor zoiets uitspraken. Kijk eens naar letteren met een vrije studierichting. Denk ook aan de reorganisatie die op het terrein van de sociale wetenschappen zal moeten plaatsvinden.”

Jan van der Veen/Ad Valvas/UP

Adriaanse blijft voorzitter U-raad

Hans Adriaanse is herkozen tot voorzitter van de Universiteitsraad. Na een langdurig en moeizaam proceduredebat kreeg hij vorige week op 1 september 12 van de 21 stemmen achter zich. Zijn voornaamste tegenkandidaat, Skillslab-medewerker Jan Graat kreeg de andere 9 stemmen. De derde kandidaat, student-raadslid Peter Hilderink was kansloos. Het is voor Adriaanse de derde keer dat hij tot voorzitter gekozen wordt. De eerste keer gebeurde dat in januari 1982, toen hij voorlopig op de voorzittersstoel mocht plaatsnemen en de tweede keer in september vorig jaar.

Een stille maar heuglijke gebeurtenis in de Nieuwenhof. Voor de eerste keer kwam daar de gekozen fakulteitsraad van de faculteit Nederlands Recht bijeen. De eerste daad van de raad was de verkiezing van een bestuur. Voorzitter werd Job Cohen en als overige leden werden Theo van Boven, Carl Dittrich, Gerard Mols en de student Armand Jacobs gekozen.

Deetman wil wetenschapswinkels

De wetenschapswinkels moeten worden versterkt. Dit schrijft minister Deetman aan de Vaste Kamercommissie voor Wetenschapsbeleid. Elke universiteit en hogeschool dient te beschikken over een wetenschapswinkel met minimaal twee formatieplaatsen, vindt de minister, die de universiteiten wil opdragen hiervoor geld vrij te maken.

Deetman wil verder wetenschapswinkels per 1 januari 1985 laten fuseren met de nu nog zelfstandige instituten voor maatschappelijk gericht onderzoek (IMGO's). Deze instituten hebben enkele jaren geleden bij de minister aangeklopt voor subsidie en zijn in een evaluatie gunstig beoordeeld. Tot de integratie een feit is kunnen de IMGO's, die overigens niet verplicht zijn daaraan mee te werken, een overgangssubsidie krijgen van vijftig gulden per jaar.

Van de vier IMGO's is er één in Utrecht gevestigd („Stichting Arbeid en Gezondheid”), maar Deetman wil dit instituut onderbrengen bij de Universiteit van Amsterdam, die reeds beschikt over een onderzoeksinstituut „Arbeid en Gezondheid”.

De minister hoopt dat versterking van de wetenschapswinkels ten goede komt aan kansarme groepen, die op deze vorm van onderzoeksbemiddeling zijn aangewezen omdat ze te weinig kapitaalkrachtig zijn voor kontraktonderzoek. De wetenschapswinkels krijgen echter geen eigen onderzoeksräume toebedeeld. Ze moeten een beroep blijven doen op medewerkers van vakgroepen, die een aanvraag maar niet in hun programma moeten kunnen en willen passen. Wetenschapswinkels zijn daardoor gedwongen veel aanvragen af te wijzen. Hierin zou verbetering kunnen komen als meer onderzoeksvorstellen worden voorgedragen voor voorwaardelijke financiering.

Simon Kooistra (UP)

En toch werd er weer een academisch jaar geopend...

Klaagzangen tegen regelzucht van de overheid

Zoals de traditie het wil was bij de opening van het academisch jaar, dit jaar op 5 september, de overheid alom de grote boosdoener, die het grote goed van de universitaire autonomie op het spel zet. Toch waren dit jaar de protesten veel meer ingegeven door de stortvloed van regels die de laatste tijd over het wetenschappelijk onderwijs zijn uitgestort dan door de zorg om het behoud van tradities. Het krachtigste protest tegen de houding van de overheid was te horen in de gezamenlijke verklaring van alle Nederlandse rectores magnifici, waarin de overheid dringend verzocht werd zich kritisch te bezinnen op haar rol ten opzichte van de universiteiten.

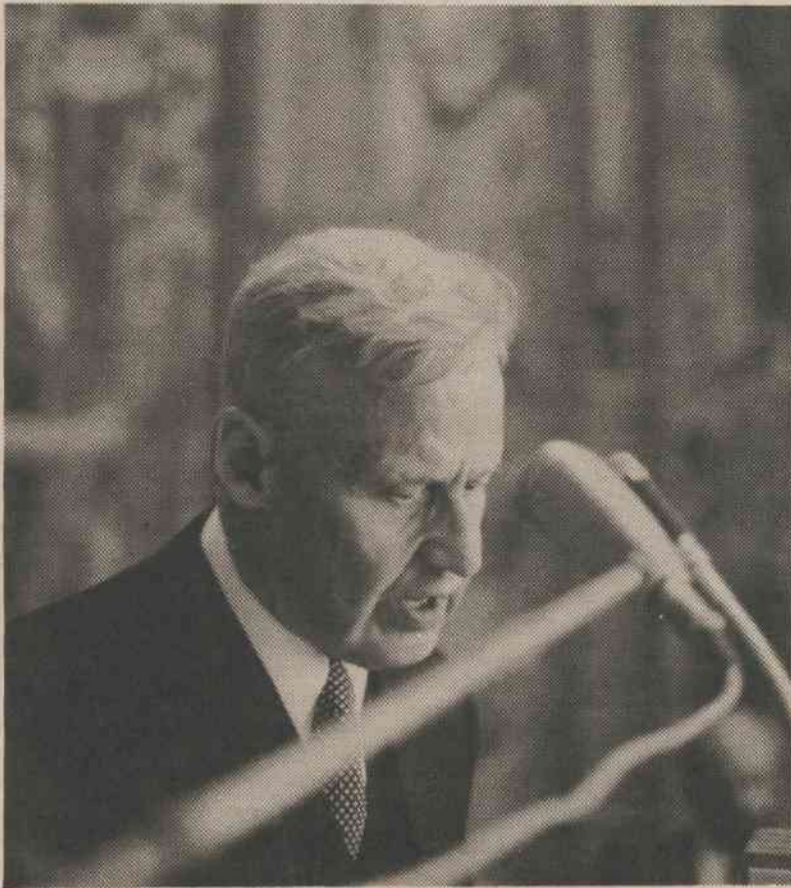
De rectores schrijven dat zij de regelzucht die het ministerie de laatste tijd aan de dag legt „ervaren als een diskwalificatie van het veld en als een blijk van onbegrip, zo al niet wantrouwen; de sfeer die daarmee ontstaat, is schadelijk voor de ontwikkeling van het wetenschappelijk onderwijs”.

In Maastricht, waar traditiegetrouw de rector magnificus had plaatsgemaakt voor een gastspreker (dit jaar prof. mr. I.A. Diepenhorst) sloot de voorzitter van het College van Bestuur, mr. R.B. van den Biggelaar, zich in zijn toespraak bij de verklaring van de rectores aan. Tegelijkertijd sprak hij zijn waardering uit voor de wijze waarop minister Deetman en zijn ambtenaren zich sterk hadden gemaakt voor de Rijksuniversiteit Limburg in de uitwerking van de TVC-operatie. Hij somde op welke nieuwe taken de universiteit de komende jaren te wachten staan: de uitbouw van de nieuwe experimentele studierichting Gezondheidswetenschappen met varianten als bewegingswetenschappen en geestelijke en biologische gezondheidkunde, de start van economie, de opbouw van de basisvoorzieningen wiskunde en wijsbegeerte, en de verdere versterking van de aandacht van de medische fakulteit voor de eerstelijns gezondheidszorg.

Gastspreker prof. mr. I.A. Diepenhorst, toevallig of niet toevallig afkomstig uit Kuiper's bolwerk tegen de staatsinmenging, de Vrije Universiteit, was met een redevoering van 23 dicht betikte kantjes naar Maastricht gekomen. De toehoorders verveelden zich niet: met akrobatische zinswendingen en veel zelfspot ontleedde de vroegere onderwijsminister de situatie waarin het wetenschappelijk onderwijs terecht was gekomen. Nu het uur gekomen is dat de tering naar de nering gezet moet worden, is er binnen de universiteiten geen plaats voor opgeblazen verontwaardiging of dwaze eisen.

De universiteiten zijn het slachtoffer geworden van hun eigen vrijheid.

In plaats van zelf tijdig orde op zaken te stellen worden zij nu van boven af geordend. Daarbij is de overheid veel van de terughoudendheid

Diepenhorst: universiteiten zijn slachtoffer geworden van eigen vrijheid.

die haar tegenover het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek past, kwijtgeraakt. Vooral de meest recente ontwikkelingen moesten het in de ogen van Diepenhorst ontgelden. Hij had ernstige kritiek op de nota-Beiaard, waarin een poging gedaan wordt de lopende hervormingen (tweefasenstructuur, voorwaardelijke financiering van het onderzoek, herstructurering van het wetenschappelijk rangenstelsel en TVC) op elkaar af te stemmen. De nota is blijkbaar te haastig samengesteld. De onderzoekersopleiding uit de tweefasenstructuur wordt bijna geheel teruggenomen, de lerarenopleiding verdwijnt weer van de universiteiten en de creatie van onderzoeksassistenten verzwakt de taak van de hoogleraren aanzienlijk. Bovendien komen de verhoudingen binnen het wetenschappelijk korps erg ongelukkig te liggen:

„Voorstanders van inkrimping, zoals ik, zullen toch vragen of het zo en niet anders moet, of men een verdunde zeer grote spoeling voor velen in de tweede fase moet aanbieden om hen, die de universiteiten en hogescholen als beoefenaren van wetenschap zijn gaan dienen, op een onderzoek-hongerrantsoen te zetten, om ze tevens tot onderwijs-galeien dienst te veroordelen.”

Onaanvaardbaar

Ronduit *onaanvaardbaar* noemde Diepenhorst het ontwerp Kaderwet Hoger Onderwijs 1982, dat beoogt het Wetenschappelijk Onderwijs en het Hoger Beroepsonderwijs in één kader onder te brengen. Het plan werkt sterk nivellerend en men kan zich afvragen of het ontwerp niet te velen aan een universitair diploma wil helpen. Bovendien worden in het ontwerp tal van maatregelen opgevoerd die de overheid een veel te

grote greep op onderwijs en onderzoek verlenen.

Bij de toelating tot de tweede fase zal de kwaliteit, niet het getal de doorslag moeten geven, ging Diepenhorst verder. Het onderzoek komt immers in gevaar als er geen ruimte meer overblijft voor het 'speurwerk'. En de situatie voor het onderzoek wordt nog ongunstiger, als men bedenkt dat de voorwaardelijke financiering van onderzoek tot mislukken gedoemd is, omdat er teveel bezwaren aan de uitwerking zijn verbonden.

Diepenhorst spak de vrees uit dat de operatie Taakverdeling en Concentratie de inleiding is tot veel rigoureuze bezuinigingsacties. Op zich hoeft daar geen bezwaar tegen te bestaan, maar de middelen die daarbij door de overheid gehanteerd worden zijn gevaarlijk. Diepenhorst noemde daarbij de disciplineplannen die al van enkele studierichtingen gevraagd zijn.

Openheid

De derde spreker van de dag, de zojuist herkozen voorzitter van de Universiteitsraad, Hans Adriaanse, had een minder defensief thema voor zijn toespraak gekozen. Hij vroeg zich af hoe open de Limburgse universiteit naar haar omgeving is. Het antwoord varieerde naargelang het terrein waarop de vraag van toepassing was. De grootste openheid heeft de universiteit kunnen verwezenlijken naar de onderwijsvragende studenten uit de regio.

Dat is zelfs niet dank zij, maar ondanks de plaatsingscommissies geschied, want liefst 800 gegadigden konden niet op hun plaats van hun eerste voorkeur, Maastricht, terecht.

Wat de werkgelegenheid betreft

heeft de universiteit hoofzakelijk voor de lagere functies uit de regionale arbeidsmarkt geput. Vooral vrouwen profiteren daarvan, omdat zij in de lagere functies zijn oververtegenwoordigd, terwijl zij in de hogere functies bijna niet te vinden zijn.

Bij het onderzoek zag Adriaanse het grote gevaar dat het inslaan van nieuwe paden kan betekenen. Vernieuwend onderzoek kan in het stelsel van voorwaardelijke financiering kennelijk moeilijk aan de bak komen, zo was gebleken uit de eer-

ste ZWO-beoordelingen. Daarom zou er meer ruimte moeten komen voor veelbelovend onderzoek, dat zich nog niet heeft bewezen, anders komt de openheid van de instelling op dat terrein in gevaar. Adriaanse zag als mogelijke oplossing een deel van het onderzoeksbudget te bestemmen voor klantgericht onderzoek met voorzieningen als een wetenschapswinkel en een transferpunt, waarover binnenkort besluiten te verwachten zijn.

Jacques Herraets

Academische Raad wil rechtspositie studenten regelen

De Academische Raad heeft tijdens de hoorzitting over de taakverdeling in de Tweede Kamer vorige week woensdag een voorstudie gepubliceerd naar de maatregelen die nodig zijn om studenten aan op te heffen vestigingen van studierichtingen zo veel mogelijk een onbelemmerde studievoortgang te garanderen.

In het wetsvoorstel Tijdelijke Wet Taakverdeling W.O., dat nog door de Tweede Kamer moet worden behandeld, is bepaald dat in een Algemene Maatregel van Bestuur de rechtspositie van studenten van wie de studie door de taakverdeling in gevaar komt, moet worden geregeld. De voorstudie moet dan ook gezien worden als een aanbeveling voor deze Algemene Maatregel van Bestuur.

De Academische Raad bepleit om per op te heffen vestiging per instelling een begeleidingscommissie in te stellen die de student behulpzaam kan zijn en voor deze kan onderhandelen met de ontvangende vestigingsplaats. Minister Deetman wilt dusver één begeleidingscommissie per gehele instelling van wetenschappelijk onderwijs.

Uitvoerig gaat de Raad in op de positie van de student die aan een andere instelling, dus aan een andere faculteit, met dikwijls andere eisen en colloquia, de studie moet voortzetten. Met deze situatie is in het Academisch Statuut nooit rekening gehouden. Zo zou bijveeld geregeld moeten worden dat de voor de student „nieuwe” faculteit de door hem of haar al afgelegde studieonderdelen moet erkennen. Ook moet bij de overstap van de student rekening worden gehouden met het gegeven van al gekozen onderdelen c.q. specialisaties en moeten deze keuzes zo veel mogelijk volgens de regels van de oude faculteit kunnen voortbestaan.

Een nieuw faculteit mag – nog steeds volgens de academische raad – evenmin de ramingen van de al vervulde studielast bijstellen, of een examen over laten doen omdat bij de ontvangende faculteit bijvoorbeeld andere literatuur gebruikelijk is. Verder moet het mogelijk zijn

dat hoogleraren en wetenschappelijk medewerkers van een op te heffen vestiging als deskundigen plaatsnemen in examencommissies van ontvangende faculteiten.

De geldigheidsduur van afgelegde examens moet volgens de voorstudie onbeperkt zijn. De ontvangende vestiging mag evt. wel „bijscholing” verlangen indien dat noodzakelijk is, maar dit mag niet ten koste gaan van de totale studielast. Is dat toch nodig, dan zou daarvoor de inschrijvingsduur verlengd moeten kunnen worden.

De Academische Raad pleit verder voor een soepele hantering van de maximale inschrijvingsduur, in het bijzonder voor studenten die als gevolg van persoonlijke omstandigheden niet met de studie mee kunnen verhuizen. In het geval dat een studierichting aan een andere instelling in het geheel niet gevolgd kan worden zou de afbouw van de oude vestiging geleidelijker moeten plaatsvinden.

Naast de begeleidingscommissies zouden voorts spreidingscommissies moeten bestaan, die een rol moeten spelen in de spreiding van studenten over de overblijvende vestigingen van een studierichting. De minister moet volgens de academische raad echter alleen tot gedwongen spreiding overgaan als daarin verband met de capaciteit van ontvangende studierichtingen echt noodzakelijk is, evenals dat menteel geldt voor de plaatsingscommissies voor eerstejaarsstudenten. Dan nog zou echter de voorkeur gegeven moeten worden aan geleidelijke opheffing van de oude vestiging, boven verplichte spreiding van studenten. Dat laatste zal volgens de academische raad in ieder geval nodig blijken voor tandheelkunde en farmacie, omdat de overblijvende vestiging(en) van deze studierichtingen de bestaande studenten niet op kunnen vangen. Spreidingscommissies zullen volgens de Raad verder nodig blijken te zijn voor de richtingen klassieke letteren, Italiaans, Spaans en Slavisch, en wellicht ook voor sterrekunde, culturele antropologie en sociale geografie.

Bert Bakker (UP)

Studenten

Peter (eerstejaars medicijnen), Corrine en Nelleke (beiden debutantes in het sociaal gezondheidskundige) zitten aan de tafel met op hun gezicht de uitdrukking „Enfin, moeten we wéér praten met zo'n malloot die van alles weten wil”. Ondanks alle vermoeienissen en bergen informatie van de afgelopen dagen praten ze toch graag en met vuur over hun ervaringen.

Peter: „Ik kom uit Eindhoven en ik heb bewust voor de medicijnenstudie in Maastricht gekozen. Nou ja, ik heb meegeloofd, en toen ik m'n lotingsnummer hoorde ben ik maar hiernaartoe vertrokken. Anders was ik zonder problemen scheikunde gaan studeren hoor.”

Nelleke: „Ik heb dus niet bewust voor Maastricht gekozen. Liever niet eigenlijk, want ik kom uit Naarden, dus de afstand is een groot bezwaar. Maar ja, je kan nergens anders Verplegingswetenschap studeren, je moet wel. En wat me hier zo opvalt is dat er zo weinig kleurlingen zijn als je Amsterdam gewend bent.”

Corrine (die uit Utrecht stamt): „Maar Maastricht is ook zo klein!”
Peter: „Tsja, ik voel me nu nog steeds een soort toerist, zo van „Waar is hier een koffiehuis?”

Rare spelletjes

De MICO-introductie komt als gespreksonderwerp op tafel. Peter en Corrine hebben er aan meegedaan, maar hebben er weinig belangwekkends over mede te delen. Ze verwachten dat de MICO z'n vruchten nog wel zal afwerpen. En (Peter): „Je leert de goeie kroegen kennen.”
Waarom heeft Nelleke niet meegedaan? „Tsja, ze brachten het zo vreemd: de stad verkennen, allerlei rare spelletjes, bij elkaar ontbijten, het was een beetje... oubollig! Wat dat betreft bracht Koko het beter: daar ging het erom dat je mensen leerde kennen.”

Peter weet te vertellen dat je je maatjes van de MICO toch niet meer tegenkomt, waarop Nelleke reageert met „Als je ze graag wil zien moet je lid worden van Circumflex.” Peter vindt dat geen goed idee: „Ach, dat loopt toch niet...”
Even is het stil, en dan roepen de drie in sound-reflecting stereo „Maar Koko was trouwens berevermoeiend!” waar door de meisjes aan toegevoegd wordt „Maar wel leuk!” „Gein maken, lol trappen, mensen leren kennen, met ouderejaars praten, joh, het is ideaal. Makkelijker dan de facultaire introductie tenminste.”, meent Peter.
Corrine: „Nou, het is wel net afhankelijk van je mentor. Ik heb zóveel groepen gehoord die van hun mentor liepen te balen; op MICO meer dan op Koko. Maar bij Koko liepen er dingen mis bij de dropping. Zatte mensen en zo...”

Nelleke: „En zatte mentoren.”

Peter: „En Patricia!”

Nelleke: „En Patricia. Die had bij de dropping haar enkel gescheurd en was toen maar met een jongen in het gras gaan pitten. 's Morgens werd ze wakker, en toen was-ie weg. Hulp halen natuurlijk, maar dat had hij niet gezegd. Dus Patricia lag daar maar!”

Corrine: „Maar ja, zulke dingen gebeuren...”

Er valt een sentimentele stilte als de drie terugdenken aan hun tijd in Mesch.

Koko-introductie onbetwiste topper

„Ik voel me hier net een toerist: waar is het koffiehuis?”

„Joe moet wel de goeie kroegen kennen”, „Maastricht is uiteindelijk een dorp”, „We liepen in dat Belgische dorp, en we wilden een vuurtje stoken. Toen zagen we een stapel hout, en daar praatten we over. Plotseling gooide een vent z'n raam open en begon met 'n geweer in z'n hand tegen ons te schreeuwen. We zijn toen maar doorgelopen. Ach, het was ook midden in de nacht.” „Basisfilosofie, blaaaah, da's onzin!”, „Die hele facultaire introductie is overbodig”, „Ik zit vlak bij België, bijna geëmigreerd hè”, „Ik studeer 't dan wel, maar arts worden...”, „Ach, ballen zijn vaak net zo aardig als gewone mensen” en „Man... ik ben hondsme...”

Het is duidelijk: een nieuwe lichte arts, juristen en sociaal-gezondheidskundigen in-de-dop heeft zich aan de poorten van Maastricht en de RL aangediend. Peter, Nelleke, Corrine en Marian vertellen over hun eerste weken in de stad van studenten, folklore en cafés.

Nelleke, Peter en Corrine

Basisfilosofie? Uitgeluld!

En daarna de facultaire introductie?

Peter: „Te officieel, en waardeloos georganiseerd. Ik wist pas op de laatste dag van de Koko-introductie dat ik dinsdags om kwart voor elf 's morgens weer moest opdraven!”
Corrine en Nelleke hebben van dat euvel geen last gehad; zij waren al eerder door een officiële brief op de hoogte gesteld van de gang van zaken. Maar verder zijn ook zij niet erg te spreken over de gang van zaken. Corrine geeft een voorbeeld: „Vrijdagmorgen was een forum gepland met vier professoren of zoiets (de hoogleraar Vorst en de heren Van der Meulen, Boots en Landweer worden bedoeld, EdL) maar de vragen waren om elf uur al op, en de zitting werd dus geschorst. Om twee uur waren pas weer mentorgroepjes, en daar hadden we elkaar weinig te vertellen...”

Peter: „Ja, haha, basisfilosofie!”

Corrine vervolgt: „...want je baalt van wéér al die nieuwe gezichten...”

Nelleke: „En je moet toch wát vragen, dus iedereen zat vragen te bedenken over tweede, derde en vierdejaars blokken, nou ja!”

Corrine: „...en toen is het gros lekker naar huis gegaan!”

Peter: „En die mentoren proberen het nog even met die Basisfilosofie, maar hij (de mentor) keek rond, en wij keken ook zó (hij imiteert op verdienstelijke wijze André van

Duin's Willempie, terwijl hij tegelijkertijd mimend met de rechterhand zijn kin verlengd tot het middenrif), dus dat hebben we maar overgeslagen. Vrijdag gingen we al om 10 uur naar huis!” meldt hij triomfantelijk.

Je begint over de basisfilosofie...?

„Blaaaaah, da's onzin! Dat moet je niet vragen aan een eerstejaars. Dat hoor je nog zo vaak!”

Corrine: „Zo is het ook bij Sociale Gezondheidskunde. Als je mensen vraagt of ze om het systeem komen, nee natuurlijk niet, je kan het nergens anders studeren.

En, nou ja, basisfilosofie...”

Peter: „Dan ben je uitgeluld!”

Corrine: „Je moet het eerst allemaal zelf zien hè.”

Peter: „Precies, die hele facultaire introductie moeten ze afschaffen en het in blok 1.1. stoppen. Een rondleiding door de gebouwen en je blokboek ophalen da's genoeg. Op Koko deden ze niet zo moeilijk.”
Nelleke reageert wat lacherig: „Jawel, op zondagmiddag was er zo'n markt...” „maar toen sliep iedereen!” vullen Corrine en Peter hilarisch aan. „Poe,” vervolgt Peter nog, „onderwijsmarkten, dat kunnen ze hier goed.”

Arts? Ik niet!

Wat gaat het dit jaar worden met de studie en jezelf?

Corrine: „Aktief zijn, binnen en buiten de studie, niet zo'n beetje

passief in de boeken zitten turen. Je moet er wat van máken, hier.”

Peter: „En je kan je eigen studie ook maken, het blokboek is alleen maar een aanwijzing.”

RL te groot? Te klein?

Corrine zegt plotseling: „Weet je waar ik wel heel bang voor ben? Dat deze universiteit binnen de kortste tijd heel massaal gaat worden.” Peter vindt dat het daarvoor een universiteit is. Nelleke roept uit dat volgend jaar de explosie komt, en dan is het eind zoek volgens haar. Corrine licht haar angst toe met praktijkervaringen uit Utrecht, waar volgens haar duizenden eerstejaars rondstappen, die alleen maar mensen van hun eigen studie kennen. „Benauwend,” vindt ze. Peter vindt het wel loslopen: „Het is belangrijk dat je anderen kent, maar deze universiteit is daarvoor te klein. Het lijkt me bijvoorbeeld best leuk om een economiestudent te kennen, en daarvoor heb je een grote universiteit nodig.”
„Ik weet het niet,” zegt Nelleke, „Maar op de Koko-introductie was maar één rechtenmentor, en gemiddeld per recht maar één eerstejaars van rechten!”

Corrine vindt dat typerend voor de aankomende juristen. Daarop roept Peter uit dat ze dat niet mag zeggen. „Maar het is wel zo,” vindt Corrine.

Het antwoord op deze kwestie komt van Marian, een eerstejaars van de juridische faculteit. Stammend uit Schinveld, maar nu domicilie houdend te Maastricht („Het studentenleven is toch veels te leuk om telkens naar huis te gaan!”). Volgens haar hebben rechtenstudenten een andere mentaliteit.

Juristenballen

„Nou ja, een beetje clichématig uitgedrukt: het zijn ballen. Ze zouden best aardig kunnen zijn, maar ja, m'n vooroordeel, hè. Maar ik kan me ook niet voorstellen dat een bal in mij geïnteresseerd is. Ach, ballen zijn vaak net zo aardig als gewone mensen, maar ja, de mentaliteit...”

Heb je aan de introductie(s) meegedaan?

„Ja! Ik vond MICO heel leuk; allemaal van die grapjassen in m'n groep, maar daarbuiten leerde je eigenlijk niemand kennen. En wat ook jammer was, was dat ze zich ook zouden richten op je huisvesting, maar dat is er niet uit gebleken. Verder allerlei activiteiten, het was heus niet alleen de stad leren kennen. En door die leuke groep had ik niet gedacht dat Koko ook zo leuk zou worden, maar daar zat ik toevallig ook in een heel leuke groep. Nou ja, buiten het programma deden we niet zoveel met die groep, dan ging ik gezellig naar m'n MICO-vrienden. In de evaluatie – heel serieus hoor! – vonden de mentoren dat we meer bij de groep moesten blijven. Maar het was heel... eh... gezellig!”

Veel stelletjes?

Ach ja, soms lagen er wel een paar op bed te rommelen. Ik vond het wel interessant, die ontwikkelingen te bekijken, maar ik let er niet zo op. En als je wat gedronken hebt... (giechel) ...ja, niet dat het moet gebeuren onder invloed hoor. Nou ja, het helpt wel. Hahaha!

Even studeren

Wat verwacht je nou van het komende jaar?

„Ik denk niet dat er veel tijd overblijft voor andere dingen. Gisteren heb ik een halve dag zitten zoeken naar een term die ik niet wist!” Ze lijkt nog steeds zeer verbouwereerd, het is dan ook ongeloflijk, maar kennelijk aan de orde van de dag in de Nieuwenhof: „Studeren is hier echt alleen maar opzoeken. Maar da's best leuk, want op school was het dom stampen. Het is hier überhaupt heel anders dan op school; je hebt een hartstikke goed contact met de medewerkers, leuk, persoonlijk! Niet zo'n leraar-leerling-verhouding, je noemt elkaar gewoon bij de voornaam. Er is gewoon geen standverschil.

En samen studeren lijkt me heel leuk; ik ben enig kind, dus da's nu heel anders. Het is hier niet zo dat je denkt: 'Ik móet studeren', maar 'Ik gá even studeren.' Weet je waar ik wel benauid voor ben? Voor al die opstellen die we moeten schrijven, want daar ben ik op school altijd slecht in geweest. En gespreksleider zijn dat lijkt me ook eng. Die verantwoordelijkheid, brrr!”

Evelyn de Leeuw

Maastricht maakt kans op vestiging VN-Universiteit

De kans lijkt groot dat de „United Nations University” in Tokio een afdeling in Maastricht zal vestigen. Het gaat om het „World Institute for Development Economic Research” (WIDER) dat mogelijk in het Gouvernement aan de Bouillonstraat gehuisvest gaat worden.

De VN-instelling zal aan tenminste 25 stafleden werk bieden. Zij zal de VN de eerste twee jaar een bedrag van tenminste 9 miljoen gulden per jaar kosten. Daarna zijn de jaarlijkse uitgaven begroot op 15 miljoen gulden.

Het instituut beoogt onderzoek te verrichten op het terrein van het internationale economische beleid. Het zal het onderzoek en de analyse hierover leiden en coördineren. Dit is volgens de initiatiefnemers nood-

zakelijk omdat er geen grote kloof blijkt te bestaan in de structuur van het internationale economische en sociale onderzoek. Het is dan ook de bedoeling dat wetenschappers van alle delen van de wereld met en in het instituut zullen samenwerken.

Delegatie

Ter oriëntatie heeft een delegatie van de VN-universiteit in Tokio een aantal weken geleden Maastricht aangedaan als een der mogelijke standplaatsen. De delegatie was toen ook op de RL te gast.

Volgens de voorzitter van het college van bestuur, mr. R. van den Biggelaar, hebben de delegatieleden een positieve indruk gekregen. „Er is toen onder meer het officiële aanbod gedaan om het VN-instituut te

vestigen in het binnenkort leegstaande Gouvernementsgebouw. Bovendien heeft het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen zich al bereid getoond een deel van de kosten te subsidiëren. Overigens zullen er in elk geval geen RL-gelden mee gemoeid zijn. Wel hebben we enkele faciliteiten kunnen aanbieden voor de toekomstige VN-medewerkers, zoals het gebruik van de bibliotheek. En vanzelfsprekend is de aanwezigheid van de studierichting Economie een pré voor Maastricht,” aldus Van den Biggelaar die begin oktober naar Tokio zal gaan. „Daar zal dan de mogelijke keuze van Maastricht zeker aan de orde komen, hoewel we niet moeten vergeten dat er op dit moment nog niets vast staat. Er zijn namelijk meer belangstellenden. Ik geef Maastricht echter wel een goede kans,” verzekert de voorzitter van het college.

Het Provinciehuis in Maastricht, waarin het WIDER-instituut zijn intrek zou kunnen nemen.

„Overigens,” zo voegt hij er direct aan toe, „moet ik toegeven dat de werkloosheid er niet mee verholpen zal worden. Maar alle beetjes helpen wel. En met onder meer het Rijksinstituut voor Vertalers, het Europees Instituut voor Manage-

ment en Eurocontrol is het toch zeker niet niets wat Maastricht inmiddels, mede dankzij de aanwezigheid van de RL, binnen haar muren heeft gekregen.”

Dienst Voorlichting

Gebrekkig functioneren oorzaak van veel onvrede RL werkt aan goed informatiesysteem

Het zit niet goed met de informatievoorziening aan de RL. Het ontbreken van een duidelijke regeling voor bevoegdheden en verantwoordelijkheden op dit terrein heeft al veel, vaak onnodige irritatie gewekt. Daarbij komt dat besturen en medewerkers niet de informatie krijgen die ze nodig hebben, maar ook andersom dat degene die informatie verstrekt niet weet wat de gebruikers willen hebben.

„En dus,” aldus Theo Vermeegen, hoofd Algemeen Juridische Zaken en voorzitter van de stuurgroep Administratieve Organisatie en Automatisering (AO/AA), „wordt het de hoogste tijd dat we gaan nadenken over de vraag op welke manier de RL de beschikking kan krijgen over een wel goed functionerend informatiesysteem. Tot nu toe is dat in onvoldoende mate gebeurd.”

Anderhalf jaar geleden werd het probleem door het CvB zo nijpend ervaren dat men vond dat er iets moest gebeuren. Daarop gaf het CvB het Managementteam opdracht een onderzoek in te stellen. Bij dit onderzoek is uitgegaan van de vraag hoe de informatieverwerking aan de RL in elkaar zit. Vragen werden gesteld als: „Wie doet wat? Is de informatie begrijpelijk, hanteerbaar?” En meer concreet ging het Managementteam na, welke gegevens nu precies worden opgeslagen om vervolgens te onderzoeken: „Wie neemt binnen de instelling eigenlijk de besluiten op dit terrein,” zo was de logische vraag. Tenslotte kwam de automatisering aan de orde: „Op welke manier worden gegevens opgeslagen? Wordt al dan niet gebruik gemaakt van computerfaciliteiten?”

Het Managementteam schakelde op zijn beurt het adviesbureau Klynveld-Kraaijenhof in dat de reeds bestaande indruk bevestigde: „Inderdaad, er valt op het terrein van de informatievoorziening aan de RL het een en ander te doen.” De stuurgroep AO/AA is opgericht om hieraan vorm te geven. Op basis van het rapport Klynveld-Kraaijenhof heeft zij een plan opgesteld dat ervoor moet zorgen dat zowel de in als externe informatievoorziening beter verloopt. „Nog deze maand zal er een brochure uitkomen die de RL-medewerkers vooral binnen de Algemene Dienst op de hoogte stelt van de problematiek. Want er zullen nogal wat mensen met dit onderzoek te maken krijgen. De informatievoorziening raakt namelijk een belangrijk deel van het gebied van beleid en beheer. En hoe meer mensen het belang en het nut inzien van goede en betrouwbare informatie, hoe groter de kans van slagen van dit project, zo benadrukt Vermeegen.

Factoren

Ad Lagas, lid van het College van bestuur valt Vermeegen bij: „Interne factoren spelen een rol. Er is iets als een sluimerende onvrede, veel gemopper. Iedereen geeft iedereen de schuld als niet voldaan kon worden aan bepaald verzoeken om informatie. Maar ook externe factoren deden het slecht functioneren van het informatiesysteem steeds nijpender voelen. Het is slechts voor de communicatie met Den Haag, hoewel iedereen toch zal begrijpen dat het van het grootste belang is dat die goed verloopt. En zeker nu het hele spel steeds complexer wordt is een goede informatievoorziening onontbeerlijk. En daar komt nog bij”, zo voegt hij er aan toe, „dat de eisen in dit verband aan

de universiteiten worden gesteld, steeds hoger worden. Rekenkamer, departement en noem maar op willen steeds meer weten. Ook willen zij hun vragen snel beantwoord zien. Trouwens, dit laatste speelt ook intern. Diensten willen iets van elkaar weten. Daaraan kan momenteel in onvoldoende mate en op onvoldoende wijze aan tegemoetgekomen worden. In feite gaat het, heel simpel gezegd om doelmatigheid en doeltreffendheid. Dat zijn de woorden die in dit verband voortdurend opduiken.”

Scheidslijn

Ook de stuurgroep AO/AA wil doeltreffend en doelmatig werken. En snel. „Negentienviertachtig moet het jaar zijn waarin de RL een goed informatiesysteem krijgt, zodat we daar in 1985 met tevredenheid op terug kunnen kijken”, zegt Lagas.

Om zo efficiënt mogelijk te kunnen werken is een scheidslijn getrokken tussen zaken die op korte termijn een oplossing behoeven en het opstellen van een zogenaamd „beleidsplan” waarbij ook het denken aan toekomstige ontwikkelingen op gang wordt gebracht. Er dient een structuur te worden gecreëerd waarin veranderingen, die zich immers voortdurend zullen voordien, opgevangen kunnen worden. Het systeem moet zodanig zijn ingericht dat het gestuurd kan worden.

Maar eerst is de korte termijn aan de orde: het Studentenadministratiesysteem, het Personeelsadministratiesysteem, Financiële Zaken, betreffende de tweede en derde geldstroom.

Voor de centrale studentenadministratie heeft een daarvoor ingestelde projectgroep, een plan de campagne opgesteld. Binnenkort zal als het College zijn toestemming geeft met de uitvoering worden begonnen. „Het SAS-plan komt zeker nog dit jaar rond”, zo is de stellige verwachting.

Principe

Hoe gaat het informatiesysteem eruit zien? Een niet onbelangrijke

vraag, natuurlijk, maar toch niet de eerste die gesteld moet worden.

„Nu is op de allereerste plaats van belang dat alle medewerkers goed zijn voorbereid op wat er komen gaat. Dat zij erover nadenken en met ideeën komen zodat er goed en snel gewerkt kan worden”, aldus Vermeegen. „Trouwens,” zo voegt hij er direct aan toe, „in wezen hoeft er niet veel te veranderen. Het principe van een gecentraliseerd informatiesysteem is er. Ook is de benodigde apparatuur voorhanden. Het dient alleen geperfectioneerd te worden. Procedures zullen moeten worden vastgesteld. En daarbij zijn dan drie vragen essentieel. Eén: Wat is precies nodig? Twee: Zitten alle benodigde gegevens in het systeem? En drie: Zijn ze toegankelijk?”

Vermeegen en Lagas zijn er vast van overtuigd dat een goed functionerend informatiesysteem zijn positieve uitwerking op het hele RL-gebeuren niet zal missen: „Het is snuikend als mensen niet op tijd kunnen beschikken over cijfers of aantallen. Dat heeft gevolgen voor zowel het financiële- als het personeelsformatiebeleid. En iedereen zal het er toch wel over eens zijn dat het dan niet gaat om de minst belangrijke zaken. Maar een goede informatie is evenzeer voor de onderlinge verhoudingen en het democratische gebeuren aan de RL zelf van wezenlijk belang. Er zal bijvoorbeeld heel wat minder op elkaar gemopperd hoeven te worden. Kijk nu eens”, zo wijst een inderdaad wat mopperende Lagas naar een enorm pak papier: „Dit krijgt een U-raadslid mee naar huis om te bestuderen. Daar is toch niet mee te werken. Het vergt alleen al drie weken om je daar doorheen te worstelen, wie heeft daar nu de tijd voor?” Nee, dat kan niet goed zijn. Dat moet echt beter kunnen. Ook dat is informatievoorzorging. Probeer de juiste informatie op hanteerbare wijze bij de mensen te krijgen die er mee moeten werken.

Dienst Voorlichting Sjonk Ritmeester

Evaluatie van Wet RL onnodig

Er is geen evaluatie nodig van de Wet RL en het Besluit RL. Wel is het mogelijk dat op initiatief van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen de functie van secretaris van het college van bestuur aan een nader onderzoek onderworpen moet worden.

Tot deze geruststellende conclusie is het college gekomen na raadpleging van de Dienst Algemene en Juridische Zaken (AJZ).

Aan de RL heerste namelijk de overtuiging dat een grootscheepse evaluatie zou moeten plaatsvinden in verband met het aflopen van de Wet RL op 31 augustus 1985.

Zoals bekend maakt de Wet RL die dateert van 1976 het mogelijk dat voor deze universiteit een afwijkende regeling is gecreëerd die het eigen karakter en de eigen structuur van de RL inhoud geeft. De bepalingen van de Wet RL en de daarop gebaseerde uitvoeringsbepalingen waren bedoeld om de wetgever in de gelegenheid te stellen het RL-experiment te evalueren voor dat de RL zou worden ingepast in de algemene wetgeving van het wetenschappelijk onderwijs (WVO) al dan niet met behoud van de eigen regelingen. Bij de publicatie in 1979 van de WVO bleek al dat de minister van O en W ervan uitging dat de RL in de nieuwe wet zou worden ingepast. De universiteitsraad had daartegen geen bezwaar, indien een aantal voorzieningen in de wetgeving zouden worden getroffen. Hiervan is met O en W uiteindelijk overeenstemming bereikt.

Het college van bestuur had hierover overeenstemming bereikt met O en W.

De twee in Gent e universite grippen e men na d woog de ten. Het lijk onder staalkaart instelling bijzonde aantal (B woners) grondslag pluralistis van de I dat ratio weer ten belangt later ook stellingen gen zijn g jaren zes universita enorme e fect door dat er in l scholen zi drie in Wi op een str meter ze maanse fi pen een 2 uitbouw, verder die neert, dat ten ronsel van Bruss vingssessie dat in een ten univer kurreren”. Civitatis. Als al di over vold dieten kor spreiding weest. Ma nig. De e het opbrel subsidies t jaren bijz voor toest iteit als klinkt in M leen TVC wangen, ta De univer met haar l België tot van wetens wordt een l dingen gel die in Ne het Hoger dien verzo journalistie ding. De i een instrou derd stude op tot arts, op tot heidkku len. Die laatste veel langer maar van i tot nu toe l Ook Luik h zeventig gr grote uni Niet alleen pakket ster zoeken na men werde plannen ge verhuizen natuurgebie ometer be ogenblik is eels een fe jaren heef Observant

De Luikse universiteit heeft alles in huis wat de Maastrichtse ook heeft, inclusief de ellende rond de bouw van een academisch ziekenhuis. Een kijkje in het wel en wee van de burens.

Unlucky Luik

De stad Luik heeft redenen om met dankbaarheid terug te zien op de periode dat Nederland en België een Verenigd Koninkrijk vormden. Koning Willem I heeft zich in die korte periode als een ware weldoener opgeworpen door het nemen van twee beslissingen: de eerste was de vestiging van een staalindustrie, waarvoor hij de Schotse industrieel John Cockerill aantrok en de tweede was de stichting van een universiteit. Bij die laatste beslissing moest Willem een moeilijke keuze maken tussen Luik en... Maastricht. Tot grote teleurstelling van de Maastrichtenaren zag de koning meer perspectief in het staal van Cockerill dan in het porselein van Regout. Inmiddels is de rivaliteit tussen Luik en Maastricht al lang verdwenen, zeker nu Maastricht ruim 150 jaar later zijn universiteit alsnog heeft gekregen. Maar van samenwerking tussen de twee universiteiten is nauwelijks sprake. De taalbarrière blijkt moeilijker te overbruggen dan de dertig kilometer snelweg die de twee steden scheidt.

snoeien in de ambitieuze plannen. Inmiddels is de euforie omgeslagen in diepe bezorgdheid en bij mijn eerste bezoek in juni kon ik zelfs enige wanhoop bespeuren. Van enkele onderdelen van de universiteit staat nu vast dat zij in de stad gevestigd blijven, terwijl van sommige gerealiseerde projecten onzeker is of en als wat ze in gebruik genomen zullen worden. Zo heeft de veertienopleiding een enorme stal mogen bouwen voor haar proefvee, maar nu het gebouw klaar is blijkt er geen geld meer te zijn voor de aanschaf, laat staan het onderhoud van de dieren. Vele malen pijnlijker zijn de gevolgen van de inkrimping van het budget van het academisch ziekenhuis, dat ontworpen werd voor 1100 bedden, in de projectfase terug moest naar 935 bedden en nu de ruwbouw klaar is, nog maar 600 bedden mag herbergen. Maar daarover straks meer.

Sfeer

Over de gebouwen die op Sart Tilman in de loop der jaren in gebruik zijn genomen, zijn de medewerkers en vooral de studenten maar matig te spreken. Ook al zijn kosten noch moeite gespaard om architectonische dromen te verwezenlijken, al struikel je er over de kunstwerken

van 's lands grootste beeldhouwers, al wordt je driegangenmaaltijd voor één tientje opgediend door de wiegende serveersters van het universiteitsrestaurant, de sfeer blijft ver te zoeken in de uitgestrektheid van Sart Tilman. Studenten klagen over de slechte verbindingen met Luik, waar in de straatjes rond het oude universiteitsgebouw nog volop sfeer te vinden is. De smalle Belgische studiebeurs biedt als alternatief hooguit de collectieve aanschaf van een tweedehands auto, al zullen de talrijke studenten in de meer lichamelijke gerichte disciplines iedere morgen hun hart ophalen aan de steile klim vanuit de Ourthe-vallei. In de euforie van de jaren zestig werd nog als oplossing van het transportprobleem een futuristische monorail bedacht, maar de realiteit van het heden deed het plan uiteindelijk sneuvelen.

Driehonderd studenten zijn gehuisvest op de campus in 'homes', waar sinds kort jongens en meisjes in hetzelfde gebouw mogen wonen. De rest woont in de stad, meestal bij de ouders. De universiteit betreft haar studenten voor 80% uit Luik of de directe omgeving. Kamernood bestaat er daarom nauwelijks. Op de aanplakborden in de gangen van het oude universiteitsgebouw valt te lezen dat de meeste hospita's een 'kot' (ook de Walen gebruiken dat

woord) aanbieden voor prijzen tussen de 4000 en 6000 franc per maand.

Science Park

De universiteit doet haar best om van het geïsoleerde campus-idee af te komen, zeker nu de noodlijdende omgeving haar ter verantwoording roept. Op Sart Tilman is een Science Park aangelegd, waar technologisch geavanceerde bedrijven terecht kunnen om er een research-afdeling te vestigen. De opzet is maar ten dele geslaagd. Niet alle bedrijven zijn er voor het verrichten van research naar toegekomen en de bedrijven die dat wel gedaan hebben, werken nauwelijks met de universiteit samen. De schaarse contacten die zijn gelegd, zijn hoofdzakelijk aan individuele initiatieven van medewerkers te danken. Het park zelf is overigens geen initiatief van de universiteit, maar van de provincie Luik met als motief dat de universiteit de ontwikkeling van nieuwe industrieën met haar geavanceerde kennis zou kunnen stimuleren. Maar de vraag is of er op deze manier één staalarbeider minder zijn baan verloren heeft. Een collega van de Luikse krant 'La Wallonie', die zelfs de journalistenopleiding aan de universiteit gevolgd heeft,

Het oude universiteitsgebouw aan de Place du XX Août.

vertelt me: „De universiteit hier heeft altijd in een ivoren toren gewoond. Pas de laatste tijd zie je iets van een maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef doordringen. Het onderzoekspotentieel wordt tegenwoordig ook ingezet bij projecten als Ariane of Intelsat, omdat men begint in te zien in wat voor een bevoorrechte positie men als werknemer van de universiteit verkeert.” De meest frappante vorm van samenwerking met het bedrijfsleven valt te zien bij een bezoek aan de nieuwbouw van het academisch ziekenhuis. Omdat door de verlaging van de bijdrage van de staat in de bouwkosten te verwachten was dat het nog vele jaren zou duren eer de nieuwbouw in gebruik genomen zou worden, sloeg het Amerikaanse biotechnologische bedrijf Hybritech een grote slag door enkele verdiepingen van het ziekenhuis af te huren, juist naast de wel in gebruik genomen onderzoeksvleugel van de medische faculteit. „Onze onderzoekers hebben vruchtbare contacten met de Amerikanen. Ze lopen bij elkaar in en uit”, vertelt de universitaire voorlichter. Als ik hem antwoord dat zo iets in Nederland ondenkbaar is zonder strikte regels, zegt hij: „Ach, er zal misschien wel eens iets gebeuren dat niet helemaal in orde is. Maar wat wil je; je kunt het in deze omstandigheden toch niet maken om nee te zeggen als zo'n bedrijf bij je aanklopt?”

Academisch ziekenhuis

Eén gevolg steekt met kop en schouders uit boven al de ellende die de weerslag van de overspannen verwachtingen van de jaren zestig en zeventig heeft veroorzaakt: de problematiek van het academisch ziekenhuis in Luik. Voor de Luikenaar valt die bijna in het niet bij de ellende van Cockerill en de gemeentefinanciën, maar dat is geen reden om er niet uitvoerig bij stil te staan. De universiteit van Luik heeft nooit een eigen academisch ziekenhuis gehad. Voor het praktisch medisch onderwijs was de medische faculteit aangewezen op het grote Luikse ziekenhuis Bavière, waar zij kon beschikken over 935 van de 1150 bedden. Op die hoeveelheid heeft de universiteit recht op grond van het aantal studenten dat zij jaarlijks opneemt. Bavière wordt beheerd door het Centre Publique d'Assistance Sociale van de gemeente Luik. In 1958 besloot de universiteit zelf een nieuw ziekenhuis te bouwen, nadat het CPAS niet bereid was gebleken Bavière voldoende aan de eisen des tijds aan te passen. Aanvankelijk werd de nieuwbouw in de buurt van Bavière geprojecteerd, maar in 1960 besloot het bestuur van de universiteit het ziekenhuis toe te voegen aan de nieuwbouwplannen op Sart Tilman. In 1968, na tien jaar voorbereiding, werd eindelijk met de bouw een aanvang gemaakt, al was de financiering nog niet helemaal rond. Omdat de universiteit een rijksstatus heeft, was zij voor de financiering van de bouw aangewezen op de begroting van het ministerie van Nationale Opvoeding. Andere ziekenhuizen in België worden gebouwd met geld uit het Fonds voor de Ziekenhuisbouw (60%) en lenin-

De twee universiteiten die Willem I in Gent en Luik stichtte waren rijks-universiteiten, voor Belgische begrippen een zo vreemde status, dat men na de afscheiding in 1830 overwoog de instellingen weer te sluiten. Het Belgische wetenschappelijk onderwijs biedt een zeer diverse staalkaart van achttien universitaire instellingen met een min of meer bijzondere grondslag. Dat grote aantal (België telt tien miljoen inwoners) en de uiteenlopende grondslagen (vrijzinnig, katholiek, pluralistisch, rijks-) zijn het gevolg van de Belgische eigenaardigheid dat rationele beslissingen steeds weer ten prooi vallen aan politieke belangentegenstellingen, waartoe later ook de communautaire tegenstellingen tussen Walen en Vlamingen zijn gaan behoren. Vooral in de jaren zestig en zeventig heeft het universitaire onderwijs in België een enorme expansie met multiplier-effect doorgemaakt. „Zo komt het dat er in België zes landbouwhogescholen zijn (drie in Vlaanderen en drie in Wallonië), dat er in Brabant op een straal van vijftig kilometer zes studierichtingen Germaanse filologie zijn, dat Antwerpen een afdeling Diergeneeskunde uitbouwt, terwijl vijftig kilometer verder die van Gent goed functioneert, dat de universiteiten studenten ronselen (de Vrije Universiteit van Brussel houdt zelfs inschrijvingssessies aan de Belgische kust), dat in een stad als Mons drie soorten universiteiten elkaar dood concurreren”, schreef vorig jaar Folia Civitatis.

Als al die achttien universiteiten over voldoende studenten en kredieten konden beschikken, zou die spreiding niet zo'n ramp zijn geweest. Maar van allebei is er te weinig. De expansie is de Belgen aan het opbreken. Sinds 1976 lopen de subsidies terug, en vooral de laatste jaren bijzonder drastisch. Tot wat voor toestanden dat aan een universiteit als de Luikse heeft geleid, klinkt in Nederlandse oren, die alleen TVC-geluiden hebben opgevangen, tamelijk ongelooflijk.

De universiteit van Luik behoort met haar tienduizend studenten in België tot de grotere instellingen van wetenschappelijk onderwijs. Er wordt een compleet scala van opleidingen geboden, waaronder vele, die in Nederland uitsluitend door het Hoger Beroepsonderwijs worden verzorgd, zoals fysiotherapie, journalistiek of lichamelijke opvoeding. De medische fakulteit heeft een instroom van ruim tweehonderd studenten en leidt niet alleen op tot arts, maar ook tot sociaal gezondheidskundige in al zijn varianten.

Die laatste opleiding heeft Luik al heel veel langer in huis dan Maastricht, maar van enig officieel contact is tot nu toe geen sprake geweest.

Ook Luik heeft in de jaren zestig en zeventig gretig meegegeten uit de grote universitaire expansieruif. Niet alleen werd het opleidingspakket sterk uitgebreid, ook in het zoeken naar een nieuw onderkomen werden grootse en kostbare plannen gekoesterd. In 1958 werd besloten de hele universiteit te laten verhuizen naar een schitterende campus van tweeduizend hectare natuurgebied, Sart Tilman, tien kilometer bezuiden de stad. Op dit ogenblik is de verhuizing groten-deels een feit, maar in de loop der jaren heeft men flink moeten

gen op de kapitaalmarkt (40%), die pas hoeven te worden teruggebetaald vanaf het moment dat het ziekenhuis in bedrijf is.

Bij het eerste ontwerp werd uitgegaan van een omvang van 1100 bedden, verdeeld over zes torens, die rond een centraal blok stonden gegroepeerd. Reeds in de projectfase werd het beddenaantal teruggebracht tot 935, precies het aantal waarop de universiteit krachtens haar onderwijs capaciteit recht had. Het plan werd teruggebracht tot vijf torens.

De bedragen die het ministerie jaarlijks overmaakte bleven nominaal gelijk en vertoonden later zelfs een dalende tendens, terwijl de bouwkosten een sterk stijgende tendens vertoonden. Het gevolg was dat het tempo van de bouw steeds trager werd. Op dit ogenblik, bijna vijftien jaar na het begin van de bouwwerkzaamheden, is de ruwbouw klaar en zijn de beddenhuizen zo goed als ingericht. Op sommige afdelingen staan de bedden zelfs al klaar, er is al een elektronisch administratiesysteem aangelegd, er zouden morgen al 24 patiënten gediayseerd kunnen worden, maar het zal nog jaren duren voordat de eerste patiënt binnenkomt. Toen ik in juni het gebouw voor het eerst bezocht, was er geen enkel zicht op wanneer het ziekenhuis in gebruik kon worden ge-

Het nieuwe academisch ziekenhuis op Sart Tilman. De twee torens rechts zijn 'over' nu de regering heeft besloten het beddenaantal terug te brengen van 935 naar 600.

Tweederde van de ziekenhuizen is in handen van privé-instellingen, die de concurrentie met de openbare ziekenhuizen met gemak aankonden.

Luik heeft het schoolvoorbeeld van ongecoördineerde ziekenhuisbouw geleverd.

Jaren nadat de universiteiten had besloten tot de bouw van een academisch ziekenhuis kwam de Luikse CPAS tot de conclusie dat het beter zou zijn een nieuw ziekenhuis te bouwen dan Bavière op te knappen.

zou dat betekend hebben dat er van de twee in aanbouw zijnde ziekenhuizen één nooit open zou hoeven te gaan. Zover is het niet gekomen.

Allereerst werden 335 bedden van het academisch ziekenhuis geschrapt. Omdat de fakulteit recht heeft op 935 bedden, moeten er elders in de regio 335 bestaande bedden worden 'geacademiseerd'.

Ook door de plannen van Citadelle haalde de regering een streep: daar mogen geen 1120 bedden in gebruik genomen worden, maar slechts 675. Daarvan zijn er inmiddels al zo'n 150 bezet. De ruimte die nu in Citadelle overblijft, kan eventueel bestemd worden voor chronische bedden, die zijn uitgezonderd van de bedden maatregel.

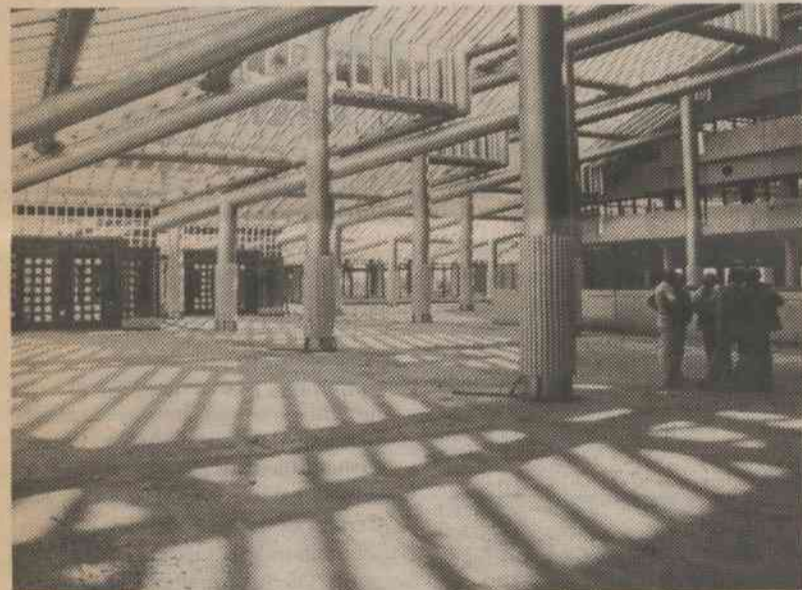
Oplissing

In de zomermaanden is er voor het academisch ziekenhuis een uitweg gevonden uit de impasse. De 4 miljard franc, die de universiteit nodig heeft voor de voltooiing van de bouw, mogen geleend worden op de kapitaalmarkt. De aflossingsver-

plichtingen kunnen dan nagekomen worden met de bijdrage die de regering thans uittrekt voor het betalen van de rekeningen van de bouwfirmas.

Directeur Bonnet is weer optimistisch geworden. Hij heeft goede hoop dat zijn ziekenhuis uiterlijk over vier jaar in gebruik kan worden genomen: „In 1987 zal Bavière gesloten worden. Wij moeten dan klaar zijn. Citadelle is al met de verhuizing van zijn bedden begonnen en hoopt over twee jaar helemaal verhuisd te zijn. Een tijdlang zitten wij dan nog met de resterende bedden in Bavière". Wat er gaat gebeuren met de twee torens die het ziekenhuis over heeft, staat nog niet helemaal vast. Waarschijnlijk komen er delen van de medische faculteit in en van faculteiten, die daarmee verwant zijn, zoals farmacie, diergeneeskunde- en de biochemie opleiding.

Jacques Herraets

De centrale hal van het nieuwe ziekenhuis, een prestigieus kunststukje van België's grootste architect, Georges Vandenhove.

nomen. Om het gebouw in fases in gebruik te kunnen nemen zou jaarlijks een krediet van 850 miljoen franc nodig zijn, maar de bijdrage was bevroren op 350 miljoen per jaar. De bouw had tot dusver 4 miljard franc gekost en voor de inrichting zou nog eens 4 miljard nodig zijn.

Men had uitgerekend dat als de regering de bijdrage niet drastisch zou verhogen het nog 37 jaar zou duren, tot 2020 dus, voordat het ziekenhuis in gebruik kon worden genomen. Daar kwam nog bij dat er nog een drastische maatregel was genomen door de regering: van de 935 bedden waren er 335 geschrapt. Van de vijf torens waren er twee overbodig geworden...

Beddenpolitiek

Het reduceren van het plan tot 600 bedden was een gevolg van de beddenpolitiek die in België in 1979 is ingevoerd. Behalve de universiteiten hebben ook de ziekenhuizen in de jaren zestig en zeventig een enorme expansie beleefd, die er voor gezorgd heeft dat België thans 10 bedden per 1000 inwoners telt.

Zo gezegd, zo gedaan. Hoog boven de stad binnen de muren van de oude citadel, verrees het nieuwe ziekenhuis Citadelle, goed voor 1120 bedden. Voor de vervanging van 1300 bedden (in Bavière en het daarmee gelieerde Hôpital des Anglais) waren op een gegeven moment dus 900 academische en 1120 gewone bedden in aanbouw.

Daarbij kwam nog, dat de privésector intussen zeer wel voer bij de steeds slechter wordende reputatie die het oude Bavière onder de Luikse bevolking geniet.

„De mensen willen in een fatsoenlijke kamer liggen met een bloemetje naast het bed en niet in een bed ergens op de gang. Dat vinden ze belangrijker dan de vraag of ze in dat ziekenhuis ook beenmerg kunnen transplanteren”, zegt mijn collega van La Wallonie. De privésector bloeide en bouwde naar hartelust. Meestal gaat het om kleine klinieken, maar even buiten Luik staat ook een privékliniek met 400 bedden. In 1979 greep de overheid eindelijk in. Het beddenaantal werd bevroren. Voor elk nieuw bed moest een oud verdwijnen. In Luik

Ziektekostenverzekering voor maar f34,50 per maand.

Speciaal voor studenten heeft de ABN een aantrekkelijke ziektekostenverzekering voor maar f 34,50 per maand, eventueel aan te vullen met een ruime dekking voor tandartskosten; premie per maand f 13,50.

Bovendien heeft u voor f 6,- per maand (f 7,50 voor gehuwden of samenwonenden) een verzekering voor: aansprakelijkheid als particulier, ongevallen, inboedel en reizen.

De premie betaalt u in één overzichtelijk bedrag per maand via uw ABN Studentenrekening. En die rekening is weer handig om er uw inkomsten (beurs, studietoelage) op te laten storten.

Betalingen kunt u regelen via betalingsopdrachten. Dat kan ook automatisch (kamerhuur, abonnements etc.).

Ook kunt u cheques aanvragen waarmee u kunt beschikken over het geld op uw rekening.

Voor meer inlichtingen over verzekeringen en de ABN Studentenrekening kunt u terecht op elk ABN-kantoor.

(Wijzigingen voorbehouden.)

ABN Bank

Algemeen

Opening kindercreche
„t Ravelijntje”

Woensdag 14 september a.s. zal om 14.00 uur de officiële opening van de creche plaatsvinden. Deze opening zal verricht worden door dhr. R. v.d. Biggelaar, voorzitter van het CvB.

Daarna wordt er vanaf 15.00 uur een spelletjeskermis gehouden. Er worden diverse activiteiten georganiseerd voor kinderen tot 12 jaar. Verder zijn er een aantal hapjes en drankjes verkrijgbaar. Prijzen van f 0,25 tot f 1,-. Alle belangstellenden en hun kinderen zijn dan van harte welkom.

Stichting Kinderopvang RL, creche 't Ravelijntje, Mariabastion 50, Maastricht, telefoon 72664. (Aanmelding van nieuwe kinderen (tot 4 jaar) ook op dat adres).

Vredesweek 19-26 september

Omdat we nu weer in de tijd van de Vredesweek zitten (met allerlei activiteiten in de stad 19-26 sept.), maar zeker ook omdat we allemaal weer hebben kunnen lezen, horen en voelen hoe gespannen de situatie tussen Oost en West ligt, na de gebeurtenis met het KAL-vliegtuig in Rusland, wil ik wat vertellen over de actie „Vasten voor leven”, waarover nog nauwelijks publiciteit is geweest in kranten of op tv.

Sinds 6 augustus, de dag waarop 38 jaar geleden in Hiroshima de bom viel, zijn 9 mensen aan een onbeperkte vastenactie begonnen. Inmiddels is deze groep uitgegroeid tot 15 en verblijven zij verspreid in Rome, Parijs, Bonn, Toronto en San Francisco.

Deze hongeractie is in een poging een halt toe te roepen aan de wapenrace en de daarmee samenhangende hongersnede in de wereld. Zij zullen doorgaan zolang tot dat er een ommekeer in bewapeningswedloop is bereikt. De actie wordt door vele mensen, groepen en politieke partijen ondersteund. Eventuele bezwaren tegen deze actie mogen geen belemmering zijn om haar optimale aandacht en bekendheid te geven.

Vasten voor leven is geen zelfdoding. Deze vastenden willen óók leven, en hebben dan ook het vertrouwen dat hun actie allerminst de dood tot gevolg moet hebben.

Let op de activiteiten tijdens de Vredesweek en 29 oktober in Den Haag. Het is hoog tijd dat er écht wat verandert.

Voor meer informatie kun je terecht bij:
- Centrum voor Vrede en Ontwikkelingssamenwerking, Cortenstraat 4, Maastricht, tel. 043-13841.
- Annelies Vossen, Weth. v. Caldenborghlaan 56, Maastricht, tel. 043-626253.

Valkenburg Voor
Vrede en Veiligheid

Woensdag, 21 september 1983 organiseert de Valkenburgse Vereniging V4, Valkenburg voor Vrede en Veiligheid een forumavond met als thema „Bewapening en de Derde Wereld”.

Het forum bestaat uit: mevr. S. van Heemskerk-Pillis Duvekot (lid 2e Kamer voor de VVD), dhr. K. de Vries (lid 2e Kamer voor de PvdA), dhr. F. van der Spek (lid 2e Kamer voor de PSP), dhr. J. Gualtherie van Weezel (lid 2e Kamer voor het CDA).

De avond begint om 20.00 uur in de zaal „De Bongerd”, Bogaardlaan 14, te Valkenburg aan de Geul. De toegang is gratis. U bent allen van harte welkom.

Radboudstichting

Aan de RL is vanwege de Radboudstichting een bijzonder docent werkzaam (dr. Henk ten Have). Dit studiejaar wordt door hem het volgende programma aangeboden:

1. Inleiding in de filosofie

Werkgroep waarin aan de hand van teksten (provisorisch 'blokboek') over een aantal themata gefilosofeerd wordt (bv. natuur-cultuur, wetenschap-geloof, goed-kwaad, lichaam-ziel, mens-God, leven-dood).

Deze werkgroep heeft een inleidend karakter en vereist dus geen filosofische kennis.

Eerste bijeenkomst: maandag 26 september, 12.30 uur. Plaats: Elisabethhuis, Abtstraat 2a, kamer 108.

(Daarnaast zal een studiegroep van gevorderden verder gaan met het boek van Bakker, Van Melsen en Van Peursen: Inleiding tot de wijsbegeerte in christelijk perspectief).

2. Nadenken over de natuur

Inleidende werkgroep waarin de veranderde verhouding van mens en natuur centraal staat. Nagedacht wordt over: Wat is natuur, natuurwetenschap en natuurfilosofie? Wat is materie, ruimte, tijd, leven, evolutie? Wat is de natuur van de mens? Wat is verantwoord omgaan met natuur en milieu? Literatuur: A.G.M. van Melsen: Natuurwetenschap en natuur. Een inleiding in de natuurfilosofie. Ambo, Nijmegen/Baarn, 1983.

Eerste bijeenkomst: donderdag 29 september, 12.30 uur. Plaats: Elisabethhuis, Abtstraat 2a, kamer 108.

3. Gezondheidszorg, filosofie en katholieke levensbeschouwing

Werkgroep waarin de relatie tussen katholieke levensbeschouwing en moderne gezondheidszorg cq. geneeskunde wordt bestudeerd. Deze relatie kan worden toegespitst op bijvoorbeeld de betekenis van de levensbeschouwelijke signatuur van instanties, op de vraag naar een specifieke katholieke gezondheidszorg cq. geneeskunde, of op de betekenis van een katholieke levensbeschouwing voor degenen die in de gezondheidszorg werken.

Literatuur: afhankelijk van de belangstelling van de deelnemers wordt specifieke literatuur gekozen.

Eerste bijeenkomst: vrijdag 30 september, 12.30 uur. Plaats: Elisabethhuis, Abtstraat 2a, kamer 108.

Alle werkgroepen zijn facultatief en staan open voor alle geïnteresseerde studenten uit alle faculteiten en studierichtingen. Een keer per twee weken wordt een bijeenkomst gehouden.

Inlichtingen:

Henk ten Have, Elisabethhuis, Abtstraat 2a, kamer 108, tst. 380/378 of 043-628568.

Schrijverderwijs wetenschap
bedrijven

De vakgroep Toegepaste Taalkunde van de TH Eindhoven organiseert ook dit jaar weer een cursus wetenschapsvoorlichting.

Waarom deze cursus?

Resultaten van wetenschappelijk onderzoek zijn voor het publiek, ook het sterk geïnteresseerde publiek, dikwijls moeilijk te begrijpen. Intussen heeft ditzelfde publiek er recht op, te weten wat er met de overheidsmiddelen gebeurt die voor wetenschappelijk onderzoek zijn uitgetrokken. Het is dan ook van groot belang dat wetenschapsbedrijvers leren, zich zo uit te drukken dat ze meer mensen bereiken dan de kring van hun vakgenoten alleen. In deze tijd van bezuinigingen is de noodzaak van begrijpelijke voorlichting over wetenschappelijk onderzoek natuurlijk des te groter. De cursus wetenschapsvoorlichting is bestemd om (aanstaande) onderzoekers de specifieke vaardigheden bij te brengen of te vergroten, vaardigheden, nodig om de geïnteresseerde leek geïnteresseerd te laten blijven.

Voor wie deze cursus?

De cursus zal worden gevolgd door maximaal 15 deelnemers. De cursisten zijn in beginsel medewerkers of (gevoerde) studenten aan de THE, de KHT,

of de RL. Ook andere academici kunnen zich hiervoor inschrijven.

Opzet van de cursus

Vanaf 16 september worden er op vrijdagmiddag cursusbijeenkomsten gehouden.

De twee belangrijkste types activiteiten zijn:

- lezingen over diverse onderwerpen als 'leesbaarheidsonderzoek', door gast-docenten;
- commentaar op stukken die de cursisten hebben geschreven over eigen onderzoek. Dit commentaar wordt geleverd door de andere cursisten en door de docenten.

Wie geven de cursus?

De cursisten worden van twee kanten begeleid: op het 'taalkundige' vlak door de neerlandici (drs. A.J. Vervoorn en drs. P.C. Uit den Bogaart); op het 'journalistische' vlak door praktijkdocenten die zelf journalistiek werkzaam zijn: de Vos van de School voor Journalistiek te Utrecht, Sijmons van Vrij Nederland, Van Wijngaarden van PT-Aktueel en Schuur van het Eindhovens Dagblad.

Hoe kan men zich opgeven?

Wie belangstelling heeft, of meer inlichtingen wil, kan drs. A.J. Vervoorn (040-472911), drs. P.C. Uit den Bogaart (040-472868) of het secretariaat van de vakgroep Toegepaste Taalkunde (040-472741) bellen.

Salemans seminar 1983:
De communicatie in het
ziekenhuis

Toelichting: Communicatie is een belangrijke voorwaarde voor een doeltreffende gezondheidszorg. Communicatie wordt beïnvloed door de architectuur van het ziekenhuis.

De architectuur heeft invloed op de communicatie in het ziekenhuis tussen: patiënten onderling, werkers onderling, patiënten en werkers, patiënten en bezoekers.

Doelstelling: Analyse en reflectie op de relatie die bestaat tussen de architectuur en de structuur van het ziekenhuis.

Data: 22 september 1983: bijeenkomst van deelnemers en inleiders om gezamenlijk inhoud te geven aan het thema. 15, 16 en 17 december 1983: seminar.

Plaats: Utrecht (22 september); Zuid-Limburg (15, 16 en 17 december 1983).

Deelnemers: Gezondheidszorgwerkers; Architecten; Directieleden Algemene Ziekenhuizen; Hoofden Verpleegkundige opleidingen; Staffunctionarissen; Medewerkers aan verpleegkundige opleidingen; Gedragswetenschappers; Overige functionarissen die beroepshalve bij het seminar betrokken zijn.

Inleiders: Ir. J.E. Kruisheer, architect te Rotterdam; prof.dr. J. Bremer, hoogleeraar Medische Psychologie RL te Maastricht; dr. J. Boelen, directeur Medische Zaken, ziekenhuis St. Annadal Maastricht; dr. P. Pennartz, socioloog, vakgroep wonen, „Ecologie van het wonen”, Landbouwhogeschool Wageningen; dr. i.r. A.F. van Wagenberg, wetenschappelijk medewerker vakgroep Gedragswetenschappen, TH Eindhoven.

Organisatie: Post Hoger Onderwijs, Rijksuniversiteit Limburg.

Inschrijving: vóór 1 september 1983 bij mw. drs. F. Hein, coördinator PHO Rijksuniversiteit Limburg, tel. 043-888234/888232.

Buro Buitenland

Cursussen Ontwikkelingsbeleid

Diverse universiteiten organiseren het komende seizoen cursussen die in verband staan met de ontwikkelingsproblematiek als geheel of delen daarvan.

In Groningen worden tussen 3 oktober en 28 november elke maandag colleges gegeven over Ontwikkelingsproblematiek.

De Interfakultaire Commissie Ontwikkelingsproblematiek van de Vrij Universiteit te Amsterdam organiseert een doktoraal bijvak **Ontwikkelingsproblematiek**, met als centraal thema **Bewapening en Ontwikkeling**. Doel van de cursus is het geven van inzicht in de problematiek van de derde wereld, mede gezien in het licht van de relaties tussen arme en rijke landen in de wereld. Nadere informatie over de cursus/doktoraal bijvak is te verkrijgen bij het secretariaat van de Interfakultaire Commissie Ontwikkelingsproblematiek, sub-fakulteit Sociale Geografie en Planologie, Hoofdgebouw Vrije Universiteit, kmr. 7A-17, De Boelelaan '1105, 1081 HV Amsterdam, tel. 020-548 3625.

Voor mensen die zich in de problematiek van de Derde Wereld willen verdiepen, organiseert Buro Buitenland van de Katholieke Hogeschool Tilburg dit jaar, voor de tiende maal, de **Leergang Ontwikkelingsproblematiek**. Deze Leergang bestaat uit een jaarkursus, die open staat voor iedereen. Een speciale vooropleiding is dus niet nodig. Elk jaar maken tientallen mensen, zowel van binnen als van buiten de Hogeschool, van deze gelegenheid gebruik.

Buro Buitenland wil belangstellenden de gelegenheid bieden om kennis te maken met de Leergang Ontwikkelingsproblematiek door middel van een speciaal hiervoor opgesteld **introductieprogramma op 5, 6, 7 en 8 september 1983**.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met Marcel Rovers en Mieke Grazell van Buro Buitenland. Katholieke Hogeschool Tilburg, Postbus 90153, 5000 LE Tilburg, tel. 013-(66)2236 of (66)2556.

Verenigingen

ABVA-KABO
Ledenvergadering

22 september a.s. houdt de vakgroep RL van de ABVA-KABO een vergadering op K. 1.525 BMC van 12.30-14.00 uur. Besproken wordt het overleg tussen CvB en bonden over het functioneren van het GO. De resultaten daarvan geven aanleiding om het GO voort te zetten. Verder komen aan de orde de agendapunten van de volgende GO-vergadering o.a.

- inventarisatie reorganisatieplannen;
- selectieprocedure kaderpersoneel;
- de gevolgen die het al dan niet doorgaan van het Academisch Ziekenhuis heeft voor het personeel.

Nadere informatie: Kees Schröer, secretaris BMC (tst. 607)

Niet-Universitaire Geneeswijzen

Lezingen

Het Experimenteel Onderwijsproject 'Niet-Universitaire Geneeswijzen' organiseert een aantal lezingen die voor iedereen toegankelijk zijn. De lezingen zijn niet gratis, er wordt nl. een vrije bijdrage bij de entree gevraagd.

- 26 september om 19.30 uur: Inleiding in de filosofie der Natuurgeneeskunde, door Harry van Gemert, natuurgeneeskundige en medisch student.
- 10 oktober om 19.00 uur: Voeding en Natuurgeneeskunde door K. Bos, natuurgeneeskundige uit Utrecht.
- 31 oktober om 19.00 uur: Han M. Stiekema, natuurarts en schrijver over Leefwijze en Holistische geneeskunde.
- 14 november om 19.30 uur: Natuur-, Kruiden- en Hydrotherapie, door J. Hoppen, heilpraktiker in het Alternatief Medisch Centrum te Vaals.
- 7 december om 19.00 uur: Natuurgeneeskunde en Universitaire geneeskunde, een tegenstelling of verenig-

gingbaar?, door Paul van Dijk, huisarts en lid van de voormalige commissie Muntendam voor Alternatieve Geneeswijzen en schrijver van verschillende boeken.

Alle lezingen vinden plaats in de aula van de Rijksuniversiteit Limburg, Tongersestraat 53, Maastricht, stadsbus 3 of 6. Inlichtingen: tel. 043-888888; sein 13.

Tafelstraat 13

Het Centrum van Studentenpastoraat en Humanistisch Verbond

Programma

Open dinsdagavond vanaf 20.00 uur

20 september:

Valt in de Vredesweek.
Na het luisteren naar een aantal uitspraken van Ghandi, is het de bedoeling om ervaringen uit te wisselen en dat er nagepraat wordt over de film met die naam, die misschien nog draait in Maastricht.

27 september:

Vertoning van „de Opname”.
Ooit bekroond met de prix d'Italia. Gespeeld door het werktheater. I.v.m. de lengte van de videobanden graag op tijd aanwezig zijn.

Groepen

De groepen starten in oktober. Je kan nog steeds intekenen. Ook op dinsdagavond.

Verder zijn we ook aanwezig op maandag-, dinsdag-, donderdag- en vrijdagmiddag. Tel. 15651. Maaik van Praag, Geert v.d. Bom, Thecla v. Marrelo.

Sport

Zaterdag 1-10-1983:
Internationale
Tenniskampioenschappen
Mixed R.L.

Plaats: Tenniscentrum Maastricht, (buitenbanen), Dousbergweg 10, Maastricht, tel. 043-34404.

Tijd: Aanvang 9.00 uur. Einde 18.00 uur.

Voor wie: Medewerkers(sters) Rijksuniversiteit Limburg en studenten. Ook echtgeno(o)t(e), verloofde of vriend(in) kan inschrijven.

Kosten: Voor bezitters van een deelnemerskaart L.V. & S. 1983-1984 is het gratis; anderen betalen f 5,- per persoon.

Inschrijven: Bij het Buro L.V. & S., uiterlijk 23 september (strook inleveren).

Activiteitenagenda

Promotie, J. Stapert
16 september, 16.00 uur, Aula
Film: 'Union Maids'
20 september, 20.00 uur, Aula
Lezing: 'Werk en werkloosheid van vrouwen', M. Schwegman
22 september, 20.00 uur, Aula
Inaugurale rede, prof. dr. F.F.H. Rutten
23 september, 16.00 uur, Aula
Film: 'Borinage' en 'La maison de la misère'
Lezing: 'Borinage', B. Hogekamp en H. Storck
27 september, 20.00 uur, Aula
Inaugurale rede, prof. mr. J.L.M. Elders
29 september, 16.00 uur, Aula
Lezing: 'Werklozen en de vakbeweging', E. Nijhof
29 september, 20.00 uur, Aula
Promotie, M.J. Staal
30 september, 16.00 uur, Aula
Promotie, P.A. Vegt
donderdag 6 oktober, 16.00 uur, Aula
Inaugurale rede, prof. dr. H. Roscam Abbing en prof. dr. F. van Wijmen
7 oktober, 16.00 uur, Aula

spaarbank

Salarisrekening,
sparen, verzekeren,
lenen, hypotheken,
buitenlands geld.

spaarbank limburg

Hoofdkantoor: Markt 17-18, tel. 841222

No
SC
De Ne
de afg
de laat
aandac
gebrac
her en
tentoo
Appel,
en de l
Maastr
interna
Noortm
septem
in met
overwe
eeuwse
aquare
Bergen
goed v
vormde
afspli
maar g
Nederl
Franse
invloed
deze ee
gelden.
Naast w
algeme
grondie
School
oppend
Ferdina
Observa

'Jimmy Dean': Toneelstuk van Robert Altman tot film bewerkt

Plaats van handeling in 'Come back to the 5 and Dime, Jimmy Dean, Jimmy Dean' is een slonzig cafeetje in een stadje, dat grenst aan de lokaties van 'Giant'; de laatste film van het vijftigerjarenidool James Dean voor zijn fatale auto-ongeluk. Een van de in de film opgevoerde personages bracht het tot figurante in 'Giant' en keerde zwanger terug. Zij heeft jaren lang de schijn op weten te houden dat haar zoon – die geestgestoord is en uiteraard Jimmy heet – door Dean verwekt is. Nu, twintig jaar later, tijdens een reünie van Dean-fans, wordt ze ontmaskerd.

Oorspronkelijk was 'Jimmy Dean' een theaterstuk van Robert Altman, dat met veel succes in Broadway opgevoerd is. Deze film behelst in wezen een rechtstreekse vertaling van het stuk op het witte doek: Een film van een toneelstuk, waarin de cast dezelfde is gebleven en alles zich afspeelt in het kleine café, dat met Dean-relikwieën is behangen.

De spiegel die de wand achter de bar bedekt, is halfdoorlatend. Wanneer een van de spelers herinneringen ophaalt over twintig jaar geleden, worden die flash-backs zichtbaar gemaakt achter die spiegel. Op deze wijze heeft Altman – in de film én op de planken – een synthese weten te bereiken tussen één plaats van handeling en de verschillende tijdstippen waarop de gebeurtenissen zich voltrekken.

Het thema van de film lijkt typisch Amerikaans en hier en daar nogal geflatteerd. Het acteerwerk daarentegen – van onder meer Sandy Dennis, Cher en Karen Black – is op alle fronten voortreffelijk en draagt de film over de gehele lengte. Te zien in het Maastrichts Filmhuis tussen 22 en 28 september.

Agenda

Stadsschouwburg

Zaterdag 24 september om 20.00 uur: 'Das Land des Lächelns', operette van Franz Lehár door de operaklas van het Maastrichts Conservatorium en het Limburgs Symfonie Orkest.

Filmhuis Maastricht

Donderdag 15 tot en met woensdag 21 september om 20.00 uur: 'The draughtman's contract' van Peter Greenaway.
Donderdag 15 tot en met zondag 18 september om 22.00 uur: 'Freaks' van Tod Browning.
Donderdag 22 tot en met woensdag 28 september om 20.00 uur: 'Come back to the 5 & dime, Jimmy Dean, Jimmy Dean' van Robert Altman.
Donderdag 22 tot en met zondag 25 september om 22.00 uur: 'Born in flames' van Lizzie Borden.

Bonniefantemuseum

Van 16 september tot en met 28 oktober: 'Minckelers, 200 jaar gas'

Galerie Noortman en Brod

Tot en met 8 oktober: Verkooptentoonstelling van twintigste-eeuwse Nederlandse schilderijen en aquarellen.

Galerie Red and Blue

Tot 14 oktober: Metakwadranten van Atilla Kovács.

Noortman en Brod toont Hollandse schilderkunst

De Nederlandse schilderkunst van de afgelopen honderd jaar wordt de laatste tijd uitgebreid onder de aandacht van het museumpubliek gebracht. Eerder dit seizoen waren her en der in den lande onder meer tentoonstellingen te zien van Karel Appel, De Stijl, Willem de Kooning en de Haagse School. De in Maastricht gevestigde internationale kunsthandel Noortman en Brod speelt in september handig op deze revival in met een expositie van overwegend vroeg twintigste eeuwse Hollandse schilderijen en aquarellen. De zogenaamde Bergense School is in het overzicht goed vertegenwoordigd. Ze vormde in eerste instantie een afsplitsing van de Haagse School maar groeide uit tot een volwaardig Nederlands equivalent van de Franse post-impressionisten, wier invloed zich rond het begin van deze eeuw in de lage landen deed gelden.

Nast werken van Leo Gestel – die algemeen wordt beschouwd als grondlegger van de Bergense School – zijn in de expositie werken opgenomen van onder meer Ferdinand Hart Nibbrig, Anthonie

Koster, Herman Kruyder, Evert Moll, Marie van Regteren, Piet van Wijngaardt en Jan Adam Zandleven. Rond de dertig schilderijen met het accent op bloem- en fruitstillevens. De

tentoonstelling geeft een verre van compleet, maar wel een gevarieerd beeld van de bijdrage van deze schilders aan de vroeg twintigste eeuwse Nederlandse schilderkunst.

Voor Algemene-Wetenschappelijke Boeken

BOEKHANDEL Bergmans

Nieuwstraat 9 - 6211 CR Maastricht

* Nieuw in ons assortiment:
Een grote collectie

JURIDISCHE BOEKEN

Minckelers en zijn gas in Bonnefantentent

Jan Pieter Minckelers, Maastrichtenaar van geboorte, ontdekte in 1783 dat gas door verhitting uit steenkool gewonnen kan worden. Een jaar later publiceerde hij de theoretische onderbouw van deze belangwekkende uitvinding en in 1785 bracht hij zelf zijn geesteskind in praktijk. Hij gebruikte als eerste het uit steenkool gedestilleerde gas als verlichting van de collegezaal in Leuven, waar hij hoogleraar was. Ook introduceerde hij het gas als vulling van luchtballons. Maastricht richtte voor zijn

oud-stadgenoot een standbeeld op aan de marktzijde van de Boschstraat. Daar kan men de gasvlam – naar de mode van de tijd wél gevoed met aardgas – nog steeds in Minckelers' hand zien branden. Het tweehonderdjarig jubileum van de gasvondst uit steenkool wordt tussen 16 september en 30 oktober in het Bonnefantentent herdenkt met de expositie: 'Minckelers, 200 jaar gas'. Daarnaast ziet een biografie van Minckelers het levenslicht en vinden rond zijn nagedachtenis nog enkele andere activiteiten plaats.

Metakwadranten bij Red and Blue

Gallery Red and Blue aan de Stokstraat presenteert tot veertien oktober een serie 'metakwadranten' van Atilla Kovács: Metakwadranten zijn samengesteld uit vierkanten in hun normale positie. Er komen slechts vierkanten van dezelfde of opeenvolgende grootte in elkaar herhalende kolommen voor. De opeenvolging van grootte van de vierkanten blijft steeds onveranderd. Daarmee zijn alle werken symmetrisch ten opzichte van de horizontale middellijn. Met deze hoge mate van ordening in een dwingend symmetrie slaagt Kovács erin, de aanvankelijke eenvoud van het werk te relativeren; hij zorgt voor een passende complexiteit: Er zijn werken waarin niet alle grootten van vierkanten voorkomen. Het aantal kolommen per grootte van vierkanten kan variëren. Er komen kolommen voor met onvolledige, afgesneden vierkanten. Ondanks hun strak geometrische opbouw behouden de werken een zekere dynamiek. Ze zijn geestdodend, maar juist vaak van een verfrissende originaliteit.

MA LAISE

De kamerbewoner

„Dag Mia, met ma!“
„Moet je horen: we hebben het zolderkamertje verhuurd. Aan een student van de universiteit; hij heet Bertram. Pa vraagt zich af hoe hij hem zal noemen, Bert of Tram. Haha.“

„Ach, die studenten zijn wel wat gewend hoor. En dat kamertje is nou ook weer niet zó klein.“

„Nou ja, een bed, een stoel en een tafeltje. En hij eet met ons mee, dat brengt nog meer geld in het laatje.“

„Eerlijk gezegd hebben we hem afgelopen weken niet zo vaak gezien. Hij heeft het ook erg druk zegt hij: hij moet z'n medestudenten leren kennen, en de universiteit. En hij is op een soort werkkamp geweest met een hele zoi studenten. En hij komt netjes op tijd thuis hoor... Want weet zelf wel: om elf uur gaat de deur op de knip.“

„Nou en of, hij valt flink met z'n neus in de boter. Hij is niet rooms, dus keek z'n ogen uit bij de Heiligdomsvaart. Hij is samen met pa en mij naar de mis en de processie geweest. En maar vragen: 'Die jongens in die jurken zijn zeker allemaal homo?' tot dat de bisschop zei dat het huwelijk het hoogste goed is. Ach, weet zo'n jong veel, hij komt uit de Randstad.“

„Ja, pa zei al tegen hem: 'Bertje zei-die, 'in Mestreech zit je internationaal, nationaal, provinciaal, regionaal, plaatselijk, universitair, facultair en persoonlijk prima'. En toen begon-ie me toch met vuur te vertellen over het Balkon van Europa, over het Nederlands stukje Bourgondië, over de PNL-perikelen, over het academisch ziekenhuis, over MN over de kleinste universiteit van Nederland, over Greep en over Struys en café Rembrandt!“

„Nee, haha, da's waar: als er één die kan kankeren op Limburg, dat is het pa wel. Maar ja, dat doet de hele familie Laise, net zoals ze z'n morgens nog allemaal met het boterhammertje onder de arm zogenaamd naar de mijn gaan.“

„Ja, alweer meer dan tien jaar intussen. Hā, daar komt Bertram thuis. Ik zal 'ns een lekker kopje soep voor hem maken. Dag Mia!“

„Hoie!“

Ouwe vrijsters

Een niet zo leuk berichtje voor vrouwen in de geneeskundesector. Een onderzoek gepubliceerd in 'Gezondheid & Samenleving' (bijna het huisorgaan van onze capaciteitsgroep Medische Sociologie te noemen; bijna de voltallige capgroep lijkt in de redactie(raad) te zitten) meldt dat getrouwde vrouwelijke artsen met kinderen eigenlijk niet meer hoeven rekening te houden met een positie verbetering in hun loopbaan. Als je ongetrouwd blijft, heb je

meer kans op een full-time baan met fraaie carrière-vooruitzichten, rapporteren de twee Utrechtse onderzoeksters, A. van Doorne-Huiskes en M. Bedaux-de Jonge. Dames, stoot dat vriendje dus maar beter gelijk af, want anders gaat het grondig mis met u! Trouwens, zouden we dit verschijnsel nu ook niet kunnen opnemen in het rijtje „kenmerken van professies“? Want hoeveel vrouwen zijn er nu opper rechter, top-advocaat of super-organisatieadviseur? Nou?

WOENSDAG 31 AUGUSTUS 1983

NIEUWSBLAD

7e JAARGANG NO. 27

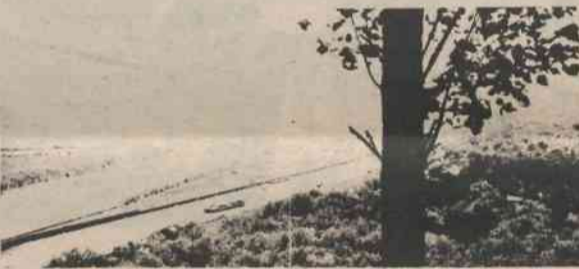
de trompetter

MAASTRICHT - STAD - AMBY - HEER - IJTEREN/BORGHAREN - LIMMEL - MEERSSEN/ROTHEM - BUNDE

TOTAALOPLAGE 331.800 EDITIE MAASTRICHT 50.000

GUNSTIGE LEVENSBIOTOOP VAN FLORA EN FAUNA

D'N OBSERVANT VAN STORTBERG TOT PARADIJS

Het nieuwe uiterlijk van ons blad is goed aangeslagen, maar wie had ooit durven dromen dat 'De Trompetter' huis aan huis de Maastrichtse bevolking in zijn dolle vreugde zou laten delen?

De nieuwe appel- en perenoogst is volop bezig. Verdaar deze week in de aanbieding:

12 kilo James Griewe	7,45
3 kilo voor	2,49
3 kilo Claps peren	1,99
15 sinaasappelen	1,99

GRONTEN- EN FRUITHAL ZUT
Stationsstraat 6 en 10
GRONSVELD
Open: di. 11m za. 09.00-12.00 u. en 13.00-18.00 uur

Club Belvedere Valkenburg
tot 3.00 u. 's nachts
geopend exclusief
Club van Limburg
tel. 0434-49022

artel hebben er hun ecologische omgeving gevonden. Zo ook de aronskalk, de bremsraap, de campanula.

Wat de fauna betreft, wordt de wijngaardslak genoemd, en een bont pluimage van in het wild levende vogels: torenvalk, kiekver.

ADVERTENTIE

OPROEP

CREATIEVE PLANNEN GEVRAAGD VOOR VERNIEUWING VAN HOGER BEROEPSONDERWIJS

Gisteren heeft het Bestuur van de HBO-Raad (nationaal samenwerkingsverband voor het Hoger Beroepsonderwijs) een vernieuwingsplan gepubliceerd voor de 413 HBO-instellingen (HTS-en, HEAO's, Zeevaartscholen, Lerareroepleidingen, Pedagogische Academies, Kunst- en Acedemies etc). Die HBO-Raad wil dat ledereen binnen en buiten het onderwijs zijn mening kan geven over de verandering van het HBO. Daarom deze oproep.

Het HBO moet vernieuwen omdat anders door bezuinigingen, werkloosheid en dalende studententoppe de HBO-instellingen geen zicht op veranderingen in de maatschappij, wetenschap en techniek. Als niet een andere koers wordt ingeslagen wacht het HBO een koude sanering. Dat mag niet gebeuren omdat daardoor de maatschappij en de economie nog meer gechaasd worden en jongeren de weg wordt afgehaald naar zowel werk als studie.

Door middel van deze oproep wil de HBO-Raad ledereen uitnodigen een actieve bijdrage te leveren aan de meningsvorming over de vernieuwing van het HBO. Daarom wordt opgeroepen ideeën in te leveren voor verdere ontwikkeling en verbetering van het onderwijs onderwijs. Na een „summiere“ selectie zullen de ingediende ideeën gepubliceerd worden. De indieners van de beste en origineelste plannen worden uitgenodigd hun plan te presenteren tijdens een conferentie op 31 oktober te Rotterdam.

Indieners van plannen moeten met het volgende rekening houden:

1. uiterste inleverdatum maandag 17 oktober a.s.
2. adresseren aan Voorlichtingsdienst HBO-Raad, Postbus 123, 2501 CC 's-Gravenhage.
3. plannen moeten door de opstellers ondertekend worden en voorzien worden van volledig adres met vermelding van eventueel werk- of schooladres, telefoonnummers en functies.
4. hoofdpunten van het plan worden getypt op maximaal 1 pagina met een toelichting van maximaal 5 pagina's getypt die de noodzaak van het voorstel motiveert.
5. elk plan moet vergezeld gaan van een kosten-indicatie en wie deze kosten voor zijn rekening zou moeten gaan nemen.
6. de HBO-Raad verkrijgt het recht tot publicatie met vermelding van de maker(s).

Meer informatie kan verkregen worden bij Adriaan in 't Groen, Hoofd Voorlichtingsdienst HBO-Raad, Postbus 123, 2501 CC 's-Gravenhage, 070-82 49 51.

Het vernieuwingsplan van het Bestuur van de HBO-Raad is voor f 12,50 (excl. verzendkosten) te bestellen bij de Voorlichtingsdienst van de Raad.

Hi-Ho-HBO

Beste HBO-raad, We hebben jullie advertentie „creatieve plannen gevraagd voor vernieuwing van HBO“ uit de dagbladen van drie september met belangstelling gelezen. We hebben er eens over gedacht en de oplossing voor wat betreft Maastricht ligt eenvoudig: Alle HBO-instellingen in den lande fuseren met de Open Universiteit in Heerlen en openen vervolgens geclusterde filialen. In Maastricht komt dan een clusterfiliaal Kunst (Stadsacademie, Jan van Eyck, school voor architectuur,

conservatorium) en Jongeren (HBO-J, de Pedac's en opleiding K&O). Lijkt jullie dat niet leuk? Geen HBO meer, maar een soort universiteit; leuk spelen met het Limburgse tweewegkabelnet Maastricht-Heerlen; complete integratie (de eerste School of the Arts - vergelijk ook „Fame“ - van Nederland), wat wil je nog meer? In de hoop dat we met dit plan op jullie conferentie mogen komen, Dag, De Academiserende RL-plannenmakers (Jullie weten wel, van al die leuke nieuwe studierichtingen).

Is Diepenhorst leuk?

Gastspreker bij de opening van het academisch jaar was vorige week prof. mr. Isaac Arend Diepenhorst, ex-onderwijsminister, voorzitter van de Onderwijsraad, en hoogleraar in de Staatsleer en de Parlementaire Geschiedenis aan de Vrije Universiteit. De man die zich zo dankbaar laat persifleren persifleerde zichzelf veelvuldig tot groot vermaak van de volle aula. Niet dat hij geen verstandige dingen stond te vertellen, maar zonder al zijn (zelf)spottende uitwijdingen, in kunstig Nederlands gewrocht, zou de man niet eens de helft van zijn drieëntwintig kantjes tekst nodig hebben gehad. De vrolijkheid begon al voordat de in streng zwart gestoken gast één woord had uitgesproken. Toen hij het spreekgestoelte had bestegen en zijn mond opende om zijn eerste zin te beginnen, dook plotseling een fotograaf voor hem op. De mond bleef even open en omdat er geen geluid ging hij weer dicht. De fotograaf flitste, het gehoor lachte en Diepenhorst sprak: „Ik stond met mijn mond open. Ik deed hem maar weer dicht voor de foto, hoewel het mijn krachtigst ontwikkelde lichaamsdeel is“. Pikant, nietwaar? Het pleidooi van Diepenhorst voor het behoud van de academische waarde leverde zinnen op als deze over de externe demokratisering: „Eigenaars van kapperszaken en begrafenisondernemingen kunnen zich academisch laten adelen. Naar vermogen stelt het wetenschappelijk onderwijs - er is overigens zoveel aantrekkelijke

sportaccommodatie dat men sommige instellingen verwijt voor de lichamelijk zwak ontwikkelde ook mogelijkheid tot studie aan te houden - zich in de meer begrijpelijke vakken, die bij tijden nagenoeg tot een bepraten van de aanpak der diverse studiën vervluchtigen, open voor een brede schare“. En dan was er deze over het taalgebruik van regelzuchtige ambtenaren: „Het departement zou zichzelf een prijs voor taalverbastering kunnen toekennen en ten spijt van de ongunst des tijds een extraordinariaat in de filogenetische linguïstiek kunnen vestigen. Wellicht is compensatie te vinden in beperking van het hormonenonderzoek, want de ambtenaarlijke vruchtbaarheid is gezien het aantal personeelsplaatsen onrustbarend“. Ik had het zelf ook wel willen bedenken en misschien zou ik me leuk gevonden hebben. Maar Diepenhorst leuk vinden gaat me te ver. Hij relateert prima, maar daarvoor heeft hij wel de nodige boekenkasten moeten doorwerken. Het is 'geleerde' en geen 'geleefde' humor. Maar één keer kreeg je de indruk dat hij ook buiten de studeerkamer iets oppikt. Dat was toen hij over examineren sprak: „Zeker is er geen behoefte aan de primitiviteit van de militaire ondervrager: hoe heet de wie bij wat? met als bedoeld antwoord: de kapitein bij de huzaren heet ritmeester“. Goed, ik vind Diepenhorst niet leuk omdat zijn humor 'geleerd' is. Dat is eigenlijk maar een bijkomstige reden. Ik vind hem écht niet leuk

omdat hij enkele weken geleden in een televisieuitzending een pleidooi hield voor een beperkte invoering van de doodstraf. Ten eerste vind ik dat zo'n man zich nooit mag lenen om een enquête kracht bij te zetten waaruit blijkt dat de helft van de Nederlanders voorstander is van invoering van de doodstraf. De man of vrouw die 'ja' zegt tegen de enquêteur kan ook antwoorden: „Ik wil leven in een staat waarin gezagsdragers mij kunnen aanpraten dat mijn leven geënd is met de mogelijkheid een ander van het leven te beroven“. Wat voor een gevolgen dat heeft voor welzijn van de burger hebben we in Frankrijk kunnen zien: als er niet regelmatig koppen worden afgehakt is het gevoel van veiligheid, waar politici zo handig mee kunnen spelen, weg. Ten tweede kan ik me gruwelijk ergeren aan de toevoeging 'beperkt' aan het woord invoering. Kun je de doodstraf dan ook onbeperkt invoeren? Zelfs Pinochet had de geheimhouding van zijn leger nodig om vliegtuigvrachten opponenten in de oceaan te gooien. Doodstraf laat je toe of niet, vandaag voor vliegtuigkapingen, morgen voor kinderverkrachtingen, overmorgen voor roofmoord op bejaarden. Als het maar bestaat, dat is het belangrijkste! Maar er zijn politieke partijen, die heel veel kunnen toelaten, als het maar beperkt is. En toch blijven ze zich principieel noemen.

Jacques Herraets